

Danmarks Globale Klimapåvirkning - Global Afrapportering 2023 (GA22): Klimadiplomati

Baggrundsnotat nr. 15

Dato
27-04-2023

Indholdsfortegnelse

1. Rammesætning.....	2
2. Metode.....	3
3. Rapportering.....	4
3.2 Reducere de globale drivhusgasudledninger ved at vise vejen for grøn omstilling.....	4
3.1 Øge de globale klimaambitioner.....	4
3.3 Drive tilpasnings- og modstandsdygtighedsinitiativer i kampen mod klimaforandringerne.....	29
3.4 Vende de globale finansieringsstrømme fra sort til grøn.....	29
3.5 Samarbejde med erhvervet om grønne løsninger, der gør en forskel.....	29
4. Litteraturliste.....	33
5. Bilag.....	35
Bilag 1: Oversigt over erklæringer og initiativer som Danmark har tilsluttet sig eller taget initiativ til ifbm. COP27.....	35
Bilag 2: Oversigt over opfølgning på erklæringer og initiativer, som Danmark tiltrådte ifbm. COP26.....	37

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

1. Rammesætning

Danmark er blandt de førende lande i verden inden for grøn omstilling, men repræsenterer kun ca. 0,1 pct. af de globale CO₂-udledninger.¹ Med afsæt i vores nationale indsats og viden, søger Danmark derfor at bidrage til den globale grønne omstilling og til at styrke modstandsdygtigheden mod klimaforandringerne, blandt andet gennem klimadiplomati, myndighedssamarbejder, klimabistand, internationale koalitioner og partnerskaber samt grønne erhvervsfremstød. Strategien er at lede med eksemplets magt ved at bruge den danske indsats til at inspirere i udlandet og skubbe på for, at andre lande og aktører også øger deres ambitioner og omstilling.

Den tidligere regerings langsigtede strategi for global klimaindsats "En Grøn og Bæredygtig Verden" (sep. 2020) har sat retningen for Danmarks samlede internationale klimaindsats på tværs af udenrigs-, udviklings-, handels- og relevante sektorpolitikker samt eksport- og investeringsfremme de seneste år. De strategiske målsætninger er årligt blevet udmøntet i konkrete indsatser, som fremgår af Global Strategi i det årlige klimaprogram. Danmarks globale klimaindsatser i strategierne har været opdelt i fem hovedspor:

- Øge de globale klimaambitioner
- Reducere de globale drivhusgasudledninger ved at vise vejen for grøn omstilling
- Drive tilpasnings- og modstandsdygtighedsinitiativer i kampen mod klimaforandringerne
- Vende de globale finansieringsstrømme fra sort til grøn
- Samarbejde med erhvervet om grønne løsninger, der gør en forskel

I dette notat redegøres for klimadiplomatiske indsatser inden for hvert af de fem spor.

Afrapportering på effekterne af en række af de indsatser, som fremgår af global strategi, bliver desuden afrapporteret i andre baggrundsnotater. Det gælder eksempelvis uddybning af effekterne af myndighedssamarbejder på energi og miljø, opgørelse af klimabistanden samt opgørelser og aftryk af investeringer.

Arbejdet belyses med ophæng i Klimaloven, der tilsiger, at regeringen skal afrapportere på "de internationale effekter af den danske klimaindsats". Det vurderes desuden, at danske klimadiplomatiske indsatser bør belyses i den sammenhæng. Notatet er udarbejdet af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og Udenrigsministeriet med input fra relevante ressortministerier.

---

¹ Danmarks Statistik viser, at Danmark i 2021 udledte 44 mio. ton CO₂-ækvivalenter, hvor de på baggrund af data fra Climate Watch viser, at den globale udledning var på 49,76 mia. ton CO₂-ækvivalenter i 2019 (Danmarks Statistik, 2023).

2. Metode

Baggrundsnotatet vil redegøre for danske klimadiplomatiske indsatser det seneste år. Dette betyder, at notatet primært vil have fokus på indsatser gennemført under den tidligere regering og tage udgangspunkt i målene beskrevet i bl.a. den langsigtede strategi for global klimaindsats En Grøn og Bæredygtig Verden (2020), den udviklingspolitiske strategi Fælles om Verden (2021) og mere konkret i Klimaprogrammets Globale Strategi for 2021 og 2022.

Målsætningerne følger over tid ambitionsniveauet. Det gælder både Danmarks nationale politiske interesser og mål, som danner udgangspunkt for dansk involvering internationalt, men de politiske ambitioner og beslutninger ændrer sig også internationalt og i multilaterale fora over tid. Danske diplomatiske indsatser tilpasses løbende som en konsekvens af forandringer, som f.eks. ændringer i nationale politikker, EU-positioner, internationale aftaler, andre landes politikker osv.

Hensigten med indsatserne er at påvirke relevante interessenter, oftest regeringer, til at træffe mere ambitiøse politiske beslutninger på klimadagsordenen. Den danske indsats skal bidrage til at skabe forandring og samlet set styrke den grønne dagsorden globalt. Aktiviteterne beskrevet i kapitlet er i nogle sammenhænge vanskelige at omregne til præcise globale emissionsreduktioner eller antal mennesker, der er bedre rustet mod klimaforandringerne, da der fsva. Danmarks globale indsats er tale om forsøg på at påvirke processer og beslutninger. Det vil til hver en tid være op til suveræne lande at træffe de nødvendige politiske beslutninger, som skal til for konkret at reducere CO₂-udledninger og tilpasse sig klimaforandringerne. I tråd hermed vil konkrete reduktioner tælle med i et partnerlands klimarapportering til FN og ikke i den danske rapportering.

Dansk klimadiplomati løftes ofte i koordination med andre lande, f.eks. i EU, i nordisk regi eller i alliancer og koalitioner som f.eks. High Ambition Coalition, Cartagena Dialogue, Beyond Oil and Gas Alliance, Global Offshore Wind Alliance og Just Energy Transition Partnerships. Derudover arbejder Danmark gennem en række internationale organisationer som eksempelvis FN, Verdensbanken og Den Grønne Klimafond. Effekten af den indsats vil opgøres efter den metode, som de konkrete organisationer anvender.

I perioden fra udskrivelsen af valg til Folketinget d. 5. oktober 2022 frem til tiltrædelsen af SVM-regeringen d. 15. december 2022 har Danmark i mindre omfang ført et proaktivt klimadiplomati. En række af de indsatser, som notatet afrapporterer på, har været påvirket af folketingsvalget og den efterfølgende regeringsdannelse i den pågældende periode. Eventuelle konsekvenser heraf beskrives under de relevante afsnit i afrapporteringen.

3. Rapportering

Notatet redegør for et udvalg af de indsatser, der i det seneste år er gjort for at præge lande og ikke-statslige aktører til at forpligte sig til ambitiøse målsætninger, reducere deres drivhusgasudledninger mm.

Målsætninger og indsatser kan findes i den langsigtede strategi for global klimaindsats og i Global Strategi i Klimaprogrammet 2021 og 2022. Klimaprogram 2022 fremhævede desuden en række flagskibsprojekter af særlig prioritet for det kommende år, herunder fastholdelse af momentum for 1,5-graders målsætningen, grøn udviklingsbistand og fokus på klimaskabte tab og skader samt fokus på omstilling af de globale fødevarsystemer.

3.2 Reducere de globale drivhusgasudledninger ved at vise vejen for grøn omstilling

3.1 Øge de globale klimaambitioner

Status på Parisaftalens 1,5-graders målsætning

I Glasgow Klimapagten, som blev vedtaget på COP26 i november 2021, blev alle medlemslande anmodet om at sikre, at deres nationale klimabidrag (Nationally Determined Contribution, NDC) var i overensstemmelse med Parisaftalens temperaturmål og at komme med mere ambitiøse klimabidrag inden udgangen af 2022 om nødvendigt. Anmodningen kom som følge af, at de opdaterede klimabidrag, som medlemslande havde indsendt i forbindelse med COP26, ikke i tilstrækkelig grad adresserede Parisaftalens temperaturmålsætning.

I alt havde 33 medlemslande opdateret deres NDC'er inden COP27's første dag. Forud for klimakonferencen havde UNFCCC udgivet deres årlige synteserapport (UNFCCC, 2023) over indmeldte klimabidrag, som baserede sig på i alt 119 NDC'er, hvoraf 24 NDC'er var enten nye eller opdaterede efter COP26.

Ifølge rapporten estimeres NDC'erne at medføre et fald i fremskrivningerne af de globale udledninger i 2030 på 0,3 procent under 2019 niveau. Dette er en forbedring ift. den seneste synteserapport fra 2021, som viste en stigning i de globale udledninger i 2030 svarende til 4,7 pct. over 2019-niveauet. Der er dog stadig lang vej til de 43 procent under 2019-niveau i 2030, som FN's klimapanel (IPCC) estimerer er nødvendigt for at holde kursen mod 1,5 graders-målsætningen.

Flere rapporter udgivet op til COP27 har vurderet de forventede temperaturstigninger i dette århundrede baseret på landenes udmeldte NDC'er samt langsigtede klimamål. IPCC har i deres sjette vurderingsrapport fra arbejdsgruppe III (2022) på baggrund af medlemslandenes NDC'er udmeldt frem til 11. oktober 2021 (før COP26) vurderet, at temperaturstigningen sandsynligvis vil overstige 1,5 grader i dette århundrede. Nedenstående tabel giver et overblik over vurderinger af temperaturstigninger i dette århundrede fra rapporter udgivet op til eller efter COP27. Det bemærkes, at

beregningerne er lavet ud fra forskellige forudsætninger, hvilket komplicerer direkte sammenligning af resultaterne, samt at beregninger af forventede temperaturstigninger er behæftet med stor usikkerhed.

Scenarier	Rapporter	Temperaturstigning i dette århundrede (celcius)
Nuværende klimapolitikker	UNFCCC NDC Synthesis Report 2022	-
	UNEP Emission Gap Report 2022	2,8
	IEA World Energy Outlook 2022	2,5
	Climate Action Tracker	2,6-2,9
Kortsigtede klimamål	UNFCCC NDC Synthesis Report 2022	2,1-2,9 ²
	UNEP Emission Gap Report 2022	2,4-2,6 ³
	IEA World Energy Outlook 2022	-
	Climate Action Tracker	2,4 ⁴
Langsigtede klimamål, inkl. netto-nuludledningsmål	UNFCCC NDC Synthesis Report 2022	-
	UNEP Emission Gap Report 2022	1,7-2,1 ⁵
	IEA World Energy Outlook 2022	1,7
	Climate Action Tracker	2,0

COP27: Danske aftryk i forhandlingerne

COP27 blev afholdt i Sharm el-Sheikh den 6. - 20. november 2022 under egyptisk formandskab. COP27 blev afholdt med den globale energi- og fødevarerkrise, og klimaforandringerne konsekvenser som bagtæppe, hvilket har medført et økonomisk pres særligt på de mindst udviklede lande, og øget behovet for at handle på følgerne af klimaforandringerne. Med det egyptiske formandskab var der en tydelig forventning om, at finansiering og klimaskabte tab og skader ville være i fokus, i højere grad end fremdrift på reduktionsdagsordenen.

EU forhandler samlet i FN's klimaforhandlinger på vegne af medlemslandene, herunder Danmark. I efteråret 2022 forhandlede EU's medlemslande om de årlige COP-rådskonklusioner, der har til formål at fastlægge EU's fælles forhandlingsposition på COP'en. EU's overordnede forhandlingsmandat fremgår af

² UNFCCC NDC Synthesis Report 2022 viser beregningen af temperaturstigningen på baggrund af det lavest estimerede tal baseret på klimabidrag betinget af international støtte og det højest estimerede tal baseret på ubetingede klimabidrag. Der er taget udgangspunkt i klimabidrag udgivet til og med 23. september 2022.

³ UNEP Emission Gap Report 2022 sonder mellem klimamål udmeldt i medlemslandenes klimabidrag, som er hhv. betinget og ubetinget af international støtte. Tabellens lavere tal viser således vurderingen ud fra betingede klimabidrag, mens det højere tal viser vurderingen ud fra ubetingede klimabidrag. Der er taget udgangspunkt i klimabidrag udgivet til og med 23. september 2022.

⁴ Sidste opdatering er 11. november 2022. Der medregnes også Intended National Determined Contributions for lande, som ikke har ratificeret Parisaftalen.

⁵ UNEP Emission Gap Report 2022 sonder mellem klimamål udmeldt i medlemslandenes klimabidrag, som er hhv. betinget og ubetinget af international støtte. Tabellens lavere tal viser således vurderingen ud fra betingede klimabidrag inkl. langsigtede mål, mens det højere tal viser vurderingen ud fra ubetingede klimabidrag inkl. langsigtede mål.

EU's rådskonklusioner, som blev vedtaget af Miljørådet den 24. oktober 2022⁶. Frem mod COP27 arbejdede Danmark for at fremhæve vigtigheden af, at EU går foran og viser globalt klimalederskab ved at genbesøge og styrke EU's NDC inden udgangen af 2022 med udgangspunkt i resultaterne af Fit for 55-forhandlingerne og REPowerEU⁷. Det forventes, at EU's NDC vil blive genbesøgt og opdateret i 2023 med inklusion af beslutningerne om størstedelen af forslagene i Fit for 55 pakken i 2022. Danmarks politiske tilstedeværelse under COP27 var begrænset pga. udskrivelsen af folketingsvalg en måned før COP27 samt regeringsdannelseprocessen under COP27. Den fungerende klima-, energi- og forsyningsminister repræsenterede Danmark i de politiske forhandlinger i EU og på COP27, på baggrund af mandat i Folketinget til EU's rådskonklusioner samt bred politisk enighed omkring reduktionsdagsordenen med udgangspunkt i klimaloven og brede politiske aftaler på klimaområdet.

Dansk rolle i ambitions- og reduktionssporet ifm. COP27

På baggrund af en målrettet diplomatisk indsats understøttet af et stort teknisk engagement lykkedes det igen at positionere Danmark centralt i de internationale klimaforhandlinger. Forud for COP27 var Danmark på anmodning af COP26- og COP27-formandskaberne vært for May Ministerial Meeting on Implementation, hvor næsten 50 lande mødtes for at drøfte opfølgning på COP26 og rette fokus på højere ambitioner og implementering frem mod COP27.

Danmarks facilitatorrolle under COP26 samt værtskab for May Ministerial blev fulgt op af, at Danmark, repræsenteret ved daværende klima-, energi- og forsyningsminister, sammen med De Forenede Arabiske Emirater, ved ministermødet under Petersberg Klimadialogen i juni 2022, blev anmodet om at facilitere ministerdrøftelser om Arbejdsprogrammet for øgede reduktioner. Denne rolle fortsatte ved præ-COP i Kinshasa i oktober og kulminerede på COP27. Her blev Danmark udpeget som facilitator sammen med Sydafrika for forhandlingerne om Arbejdsprogrammet for øgede reduktioner samt ministerrundbordsdrøftelserne om pre-2030 ambition. Som et centralt formelt beslutningspunkt havde vedtagelsen af arbejdsprogrammet politisk stor vægt og understregede Danmarks fortsatte centrale rolle i de globale klimaforhandlinger om reduktioner.

I klimaprogrammet har den daværende regering fremhævet, at den vil arbejde for at fastholde momentum fra COP26 for at holde 1,5-graders målsætningen i live. I

---

⁶ Læs mere om regerings arbejde i skriftlige orienteringer til Folketingets Europaudvalg omkring miljørådsmøde d. 24. oktober 2022 (Europaudvalget, 2022).

⁷ Fit for 55-pakken blev fremsat af Europa Kommissionen i juli 2021 og skal udmønte EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner ift. 1990-niveau. Pakken indeholder en bred vifte af forslag, der skal sikre målopfyldelsen og en grøn omstilling på tværs af alle sektorer, herunder energi, industri, transport og handel. REPowerEU-planen blev fremsat af Europa Kommissionen i maj 2022 og indeholder en række forslag og anbefalinger, som skal bane vejen ud af energikrisen og udfasning af russisk fossil energi - bl.a. ved at øge EU-målene for energieffektivitet og vedvarende energi samt accelerere godkendelsesprocesserne for udbygning af VE-projekter.

sluterklæringen fra COP27 lykkedes det at genbekræfte Glasgow Klimapagten og målet om, at verden vil stræbe efter at begrænse de globale temperaturstigninger til 1,5 grader, en opfordring om at opdatere nationale klimamål inden COP28 næste år, samt en opfordring til nedfasning af kulkraft og udfasning af ineffektive fossile subsidier. Genbekræftelse af sidste års tekst skyldtes i høj grad et vedholdende pres fra EU's side. EU og en række ambitiøse lande arbejdede for, at sluterklæringen skulle styrke sproget på reduktionsdagsordenen fra sidste år og indeholde hhv. en henvisning til IPCC's vurdering af nødvendigheden af, at de globale udledninger topper senest i 2025 for at nå 1,5-graders målsætningen, samt en opfordring til udfasning af alle fossile brændsler, hvor teksten i Glasgow udelukkende nævner nedfasning af kul. På trods af et vedholdende pres fra en stor gruppe lande, lykkedes det ikke at få disse elementer med i sluterklæringen.

Danmark var særligt engageret i forhandlingerne om arbejdsprogram for øgede reduktioner, dels gennem rollen som facilitator som beskrevet ovenfor og dels gennem en længerevarende indsats på teknisk niveau i Cartagena Dialogen og internt i EU. Det var centralt for at samle en bred koalition af ambitiøse lande, som spillede en afgørende rolle i at lægge pres på for et ambitiøst udfald. Det lykkedes at få et længerevarende arbejdsprogram om øgede reduktioner fra 2023-2026, med mulighed for forlængelse, hvor man skal drøfte og samarbejde om, hvordan landene kan øge deres klimabidrag, og hvordan de opnår disse målsætninger inden for de forskellige sektorer og indsatsområder. Samtidig bliver det en fast del af de politiske drøftelser, hvor verdens ledere skal tage stilling til, hvordan vi konkret reducerer drivhusgasudledningerne i forskellige sektorer frem mod 2030. Man har således for første gang i FN-regi sat rammer for, at lande kan drøfte, hvordan de konkret kan reducere deres udledninger.

På COP27 gennemførte man anden del af den igangværende tekniske dialog om Global Stocktake (GST), Parisaftalens ambitionsmekanisme, hvor landene skal vurdere, hvordan det går med at implementere Parisaftalens langsigtede målsætninger. Danmark var aktivt engageret i processen. Den tekniske dialog omfattede både formelle drøftelser og uformelle rundbordsdrøftelser inden for Parisaftalens hovedspor: Reduktionsindsatser, klimatilpasning, herunder tab og skader samt finansiering. Det lykkedes at fremhæve EU's fælles prioriteter, herunder om, at GST skal bidrage til fremadrettet handling samt behovet for øgede ambitioner og implementering ift. reduktioner for at nå Parisaftalens 1,5-graders målsætning. EU bidrog desuden til vidensudveksling om den grønne omstilling, med afsæt i konkrete anbefalinger og barrierer fra EU's egne erfaringer. Drøftelserne mundede ud i en procesbeslutning om det kommende års arbejde frem mod COP28, hvor GST forventes at resultere i en politisk beslutning eller erklæring om, hvordan man kommer i mål med Parisaftalens målsætninger.

Fokus på at vende de globale finansieringsstrømme mod grønne investeringer

Forud for COP27 foreslog EU et nyt dagsordenspunkt om Parisaftalens artikel 2.1c om at vende de globale finansieringsstrømme mod grønne løsninger. Selv om det ikke mandede ud i et særskilt dagsordenspunkt, blev det besluttet at drøfte indhold og formål gennem to workshops i 2023 forud for COP28. Det er et vigtigt skridt i den rigtige retning for klimafinansiering bredt set, idet diskrepansen mellem de nødvendige investeringer i fremtidens energisystemer, infrastruktur, tilpasningsindsatser mv. og de reelle investeringer er markant. Danmark arbejder aktivt for at *grønne* den private sektors og udviklingsbankernes investeringer til gavn for klimaet og de mest sårbare og fattigste lande. Se baggrundsnotatet *Finansiering af investeringer internationalt*, hvor de konkrete danske indsatser for at vende de globale finansieringsstrømme beskrives.

Dansk rolle som brobygger på klimafinansiering, tab og skader og tilpasning

Klimaskabte tab og skader udgør en voksende udfordring over alt i verden. Det er især de mindst udviklede lande (LDC) og små udviklingsøstater (SIDS), som er blandt de mest klimasårbare lande i verden, og som samtidig har bidraget mindst til klimaforandringerne negative konsekvenser. Derfor har Danmark i 2022 styrket indsatsen for at forebygge og adressere klimaskabte tab og skader i sårbare udviklingslande.

Den styrkede indsats understøtter den brobyggerrolle, som Danmark påtog sig i 2021. Her gik Danmark i dialog med udviklingslandene gennem afholdelse af et internationalt seminar i samarbejde med Guinea og Folkekirkens Nødhjælp, hvor konkrete eksempler på projekter, adresserer klimaskabte tab og skader blev drøftet og erfaringer herom udvekslet.

På COP26 var Danmark det første land, der gav tilsagn om støtte til den fond for teknisk rådgivning, som er under etablering under Santiago-netværket⁸ om tab og skader. Som opfølgning herpå har Danmark spillet en central rolle i at aktivere netværket. Det skete især gennem værtskab for en tredages UNFCCC-workshop i FN-byen i København i maj 2022. Her blev der banet vejen for den beslutning, som blev truffet på COP27 om operationalisering af Santiago-netværket, - en beslutning, hvori Danmark specifikt blev anerkendt for sit værtsskab for UNFCCC-workshoppen (der blev endvidere etableret en transitionskomité for tab og skader, som Danmark sammen med Nederlandene efterfølgende har fået et sæde i).

Danmark har også i kraft af sit medformandskab af den Internationale Warszawa Mekanisme (WIM) Eksekutivkomité spillet en væsentlig rolle i, at Glasgow-dialogen om tab og skader blev indledt med konstruktive drøftelser under mødet i UNFCCCs underorgan, SBI, i juni 2022. Ligeledes har Danmark i WIMs Eksekutivkomité spillet

---

⁸ Santiago-netværket under FNs Klimakonvention (UNFCCC) har som formål at katalysere teknisk støtte om tab og skader til klimasårbare udviklingslande.

en central rolle i at udfærdige komitéens nye 5-års arbejdsprogram samt anbefalinger for videre arbejde med tab og skader, som blev godkendt på COP27 sammen med handlingsplaner for to af Eksekutivkomitéens undergrupper.

Samtidig har Danmark fortsat sit engagement med hensyn til at øge den internationale finansiering til klimatilpasning i fattige og sårbare lande gennem championsgruppen for tilpasningsfinansiering⁹, herunder arbejdet med at forbedre og forsimple adgang til tilpasningsfinansiering og forbedre kvaliteten i støtten. Sammen med ligesindede donorlande har Danmark arbejdet for, at alle donorlande og udviklingsfinansieringsinstitutioner bidrager til at opfylde COP26-opfordringen fra Glasgow om en kollektiv fordobling af finansieringen til tilpasning fra 2019 til 2025.

I 2022 blev der også indgået en aftale med ordførere fra fem af Folketingets partier om at anvende en ekstra pulje på 100 mio. kr. til tab og skader-initiativer relateret til klimatilpasning. I denne finansieringspakke indgår midler, som danske civilsamfundsorganisationer kan søge om til projekter i den klimasårbare Sahel-region i Afrika. I samme pakke indgår også midler, hvormed Danmark engagerer sig i Global Shield against Climate Risk Initiativet¹⁰, som Tyskland under sit G7-formandskab har lanceret i samarbejde med V20-gruppen af sårbare udviklingslande. Ministerlancering af pakken på de 100 mio. kr. under højniveauugen af FN's Generalforsamling i september gav international genlyd og har bidraget til at placere Danmark i front på den internationale dagsorden for tab og skader. Samtidig har lanceringen af pakken bidraget til, at Danmark kom til at spille en vigtig rolle i at trække EU mod en konstruktiv holdning til tab og skader frem mod og på COP27.

Ud over ovennævnte indsatser har Danmark styrket sin indsats for at forebygge og adressere tab og skader gennem den humanitære bistand, samarbejde med danske civilsamfundsorganisationer, samt via betydelige bidrag til globale klimafonde som den Grønne Klimafond (GCF), den Globale Miljøfacilitet (GEF), Fonden for Mindst Udviklede Lande (LDCF) og Special Climate Change Fund (SCCF). Endvidere kan nævnes en dansk bevilling i 2022 til et initiativ som Strategic Observations Financing Facility (SOFF), hvorigennem der ydes støtte til at styrke systemer til varsling af ekstremt vejr i sårbare udviklingslande.

Dansk støtte til små udviklingsøstater (SIDS)

SIDS udgør nogle af de mest sårbare lande over for klimaforandringerne effekter. Blandt andet derfor er SIDS-landene også en strategisk og vigtig allieret ift. at øge ambitioner og skubbe reduktionsdagsordenen i en progressiv retning i de globale forhandlinger. Danmark har i 2022 øget sit fokus og engagement med SIDS. Under

---

⁹ Gruppen, der blev lanceret ved FN's generalforsamling i september 2021, omfatter Irland, Australien, Belgien, Holland, Sverige, Danmark, Storbritannien og Finland. Landene har forpligtet sig til at samarbejde med udviklingslande for at accelerere tilpasningsfinansiering.

¹⁰ Global Shield har til formål at styrke finansiel beskyttelse inkl. forsikringsordninger mod klima-relaterede katastrofer i sårbare samfund og områder.

FN's 77. generalforsamling var Danmark vært for en rundbordsdrøftelse med en række SIDS. Statsministeren mødtes med repræsentanter for SIDS for at få indblik i landenes mest presserende udfordringer samt skitsere konkrete danske indsatser og forslag til at imødegå disse. I forbindelse hermed lancerede Danmark støtte på 75 mio. kr. til Special Climate Change Fund (SCCF), der forventes udmøntet i 2023-2024. SCCF er en fond under FN's Klimakonvention, der administreres af den Globale Miljøfacilitet (GEF). Fonden finansierer udelukkende klimatilpasning og har til formål at støtte tilpasningsbehov og teknologioverførsel i sårbare udviklingslande, med særlig vægt på de små udviklingsøstater. SCCF har opnået positive resultater inden for klimatilpasning. SCCF har dog længe været underfinansieret. Som respons på det stigende behov for tilpasningsfinansiering til SIDS har den nye SCCF strategi for 2022-2026 primært fokus på små østaters tilpasningsbehov. Det målrettede fokus på SIDS har mødt stor opbakning fra bl.a. AOSIS, der er sammenslutningen af små østater.

Civilsamfundsrepræsentation, oprindelige folk og piger og kvinders rettigheder

Det er en prioritet for Danmark at sikre meningsfuld inddragelse af civilsamfundet i de grønne forhandlinger. Danmark har i 2022 haft en løbende dialog med det danske civilsamfund forud for og under COP27. I løbet af 2022 rejste den daværende regering ligeledes behovet for at sikre deltagelse fra civilsamfundet over for værtslandet Egypten forud for COP27.

Op til COP27 deltog Danmark i det 8. møde i den Faciliterende Arbejdsgruppe (FWG) til Platformen for Lokalsamfund og Oprindelige Folk (LCIPP), hvor Danmark blev valgt ind som stedfortrædende medlem på vegne af EU i juni 2022. I den første uge af COP27 afholdte FWG en række events som led i implementering af platformens arbejdsplan for 2022-2024, som Danmark deltog i. Ligeledes fulgte Danmark forhandlingerne vedrørende midtvejsevalueringen af Gender Action Plan, sammen med en række ligesindede lande i EU.

Danmarks engagement i uformelle fora og handlingssporet på COP27

Grundet folketingsvalget har Danmark kun i begrænset omfang tilsluttet sig og genbekræftet tilslutning til erklæringer og initiativer op til og under COP27 på områder med bred politisk opbakning. Danmark brugte bl.a. COP27 som en platform til lanceringen af Global Offshore Wind Alliance, sikre momentum for udfasning af olie og gas under Beyond Oil and Gas Alliance (se følgende to afsnit for uddybning) samt lancering af China Energy Transformation Outlook Special Report (CET, 2022).

Danmark tilsluttede sig på basis af mandat hertil desuden Zero Emission Shipping Mission Blue Print for Future Ports og Team Europe Initiative on Climate Change Adaptation and Resilience. Se bilag 1 nedenfor for en samlet liste over de initiativer og erklæringer, som Danmark tilsluttede sig.

Op til og på COP26 i Glasgow i 2021 tilsluttede Danmark sig ligeledes en række erklæringer og initiativer. Danmarks opfølgning på disse initiativer og erklæringer fremgår af bilag 2 nedenfor.

Global Methane Pledge

Danmark tilsluttede sig under COP26 i 2021 Global Methane Pledge, der indeholder en erklæring om at arbejde for at nedsætte de globale metanudledninger med 30 pct. i 2030 sammenlignet med 2020. Det skete bl.a. på baggrund af, at Danmark allerede har gjort en betydelig indsats for at reducere metanudledningerne i energi- og affaldssektoren før 2020, og at denne indsats vil fortsætte frem mod og efter 2030. Fra 1990 til 2021 er metanudledningen i affalds- og energisektoren eksempelvis faldet med hhv. 37,5 og 22 pct. Den samlede metanudledning er fra 1990 til 2021 faldet med 5,5 pct. på tværs af sektorer. Metanløftet anerkender, at reduktionspotentialer varierer mellem sektorer og lande. På baggrund af Danmarks hidtidige og fremadrettede indsats for at reducere metanudledningen, støtter Danmark erklæringens kollektive målsætning og individuelle forpligtelse til at arbejde for tiltag i alle sektorer.

I Danmark er der især reduktionspotentialer i landbrugssektoren, hvor nedbringelsen af metan som udgangspunkt er mere vanskelig at gennemføre end i energisektoren uden at det påvirker aktiviteten. Danmark har her iværksat en indsats, hvor især f.eks. brugen af husdyrgødning i biogasanlæg er med til at sænke metanudslippet i landbrugssektoren. Derudover er nye krav trådt i kraft ved årsskiftet, der fra 2025 og frem begrænser den tilladte lækage på biogasanlæggenes til maksimalt 1 pct. På landbrugsområdet mere generelt venter en stor opgave med at sænke drivhusgasudledningerne i de kommende år. Derfor fokuserer udviklingssporet i landbrugsaftalen bl.a. på fodertilsætningsstoffer og bedre gyllehåndtering som nye tiltag, der skal reducere sektorens metanudslip. Derudover forventes en kommende klimaafgift i landbrugssektoren at understøtte udviklingssporet og reducere udledningerne i sektoren, herunder metanudledningerne.

Danmark har også iværksat et forbud mod at afbrænde uønsket gas (rutine-flaring), når man udvinder olie og gas på boreplatforme. Dette forbud træder i kraft 1. juli 2023.

Arbejdet med udfasning af fossile brændsler gennem BOGA

Efter lanceringen på COP26 har Danmark som co-chair for Beyond Oil and Gas Alliance (BOGA) været en drivende kraft i konsolideringen af alliancen.

BOGA arbejder for at fremme en gradvis udfasning af olie- og gasproduktion på linje med den danske Nordsøaftale fra 2020. Den russiske invasion af Ukraine i februar 2022, og det deraf følgende pres på de globale energimarkeder, har på en gang understreget væsentligheden af denne dagsorden og vanskeliggjort alliancens

arbejde i løbet af det seneste år, idet der er skabt fornyet interesse for olie og gas produceret uden for Rusland. BOGA har i denne sammenhæng understreget, at energisikkerheden naturligvis skal opretholdes på kort sigt, mens den mere langsigtede udvikling væk fra olie og gas intensiveres. Dette kom bl.a. til udtryk i en fælles BOGA-erklæring i september 2022. På trods af energikrisen har flere BOGA-medlemmer i løbet af 2022 lavet nye tiltag på området. Både Quebec og Sverige har vedtaget lovgivning, der forbyder olie- og gasudvinding. Californien har vedtaget lovgivning, som sætter strengere grænser for, hvor tæt på skoler og andre offentlige områder, der må bores efter olie. Endelig har Frankrig besluttet et stop for offentlig støtte til fossile projekter i udlandet.

COP27 viste, at der er stigende international anerkendelse af og støtte til ønsket om udfasning af alle fossile brændsler og ikke kun kul. Chile, Fiji og Washington State tilsluttede sig således BOGA, mens både Kenya og Tuvalu udtrykte ønske om at tilslutte sig i den nærmeste fremtid. Herudover lykkedes det bl.a. gennem BOGA at samle en bred koalition på over 80 lande bag et forslag om inklusion af sprog om ud- eller nedfasning af fossile brændsler i COP27's sluterklæring, og dermed en udvidelse af beslutningen på COP26 om nedfasning af kul. Det kom trods intensivt pres i sidste ende ikke med i sluterklæringen, men det fortsatte arbejde hermed vil være en vigtig prioritet fremadrettet.

Global Offshore Wind Alliance

Parallelt med fokus på at udfase produktionen af fossile brændsler, er der behov for at udbygningen af vedvarende energi accelereres globalt. Danmark lancerede på COP27 en ny global havvindsalliance, Global Offshore Wind Alliance (GOWA), i samarbejde med det Internationale Agentur for Vedvarende Energi (IRENA) og Global Wind Energy Council (GWEC). Initiativet samler både offentlig og private aktører og sigter mod at øge ambitionsniveauet markant for udbygningen af havvind, samt dele erfaringer om udviklingen af politiske rammevilkår, projekter og værdikæder.

GOWA's mål er at bidrage til installation af mindst 380 GW havvindskapacitet i 2030 og derefter 70 GW om året frem mod 2.000 GW i 2050, der af IRENA vurderes som nødvendigt for at holde målet om maksimalt 1,5 graders temperaturstigning i sigte. I en første fase vil GOWA fokusere på at lancere en række aktiviteter mhp. at øge ambitionsniveauet blandt regeringer og offentlige og private interessenter samt skabe regionale og internationale fora til videns- og erfaringsdeling omkring udviklingen af politiske rammevilkår og værdikæder.

Fjorten lande har indtil videre formelt tilsluttet sig alliancen (Australien, Belgien, Colombia, Danmark, Tyskland, Japan, Irland, Holland, Norge, Portugal, Saint Lucia, Spanien, UK, US).

Mobilisering af privat kapital

Som del af de nordiske lande var Danmark medvært for en side-event om mobilisering og opskalering af privat kapital til klimainvesteringer i udviklingslandene. Eventet blev afholdt i samarbejde med USA's USAID og fremviste eksempler på, hvordan nordiske lande mobiliserer private investormidler ved at investere sammen med udviklingsbistand, der reducerer investeringsrisikoen for private aktører. Fra dansk side blev IFU's SDG (Sustainable Development Goals)-fond fremvist sammen med det nye garantiinstrument i forbindelse med udviklingsbistanden fra 2022, med 2 mia. kr. i garantiramme i en pilotfase frem til 2025 ved siden af 0,7-rammen for udviklingsbistanden. Udviklingsgarantier har et stort potentiale ift. at mobilisere privatsektorinvesteringer i udviklingslandene og kan mobilisere ny finansiering til centrale udviklingspolitiske prioriteter herunder ikke mindst finansiering af klimaindsatser. Garantierne er baseret på en forsikringsmodel, hvor det kun er realiserede tab, der dækkes. Risikoen finansieres ved garantipræmier og eventuelle subsidier fra udviklingsbudgettet. Selve garantierne er "unfunded" og belaster kun udviklingsbudgettet i den udstrækning, præmien subsidieres via bistanden. Udviklingsgarantier kan dermed mobilisere privat finansiering af bl.a. klimaindsatser med ingen eller minimal brug af udviklingsbudgettet. Garantiordningen adresserer den risiko som private investorer identificerer ved investeringerne. Derved nedbringer man "cost of capital" ved projektet markant, og gør det langt billigere at investere i f.eks. grøn energiomstilling i et udviklingsland. Mere end 100 personer deltog online i side-eventen på COP27 i tillæg til ca. 40 fremmødte deltagere bl.a. fra filantropiske organisationer, private investorsammenslutninger, NGO'er og landerepræsentanter.

EU's klimadiplomatiske indsats

Danmark styrker den politikdrivende og initiativtagende rolle på det klimadiplomatiske indsatsområde i EU. Danmark arbejder således for, at EU øger sit klimadiplomatiske engagement ved at skubbe på for højere ambitionsniveau blandt store udledere og bistå energiomstillingen væk fra fossile brændsler i partnerlande (f.eks. gennem Just Energy Transition Partnerships med Indonesien, Sydafrika og Vietnam), fremme grøn shipping, sikre en grønnere profil af EU's udviklingsbistandsprogram (NDICI) og arbejde for en grønning af udviklingsbankerne (MDB). Under forhandlingerne af rådskonklusionerne om klimadiplomati i 2022 rykkede danske aftryk balancen i en mere ambitiøs retning. Det drejer sig navnligt om stærkere sprog omkring MDB'erne, referencer til Parisaftalens 1,5-gradersmålsætning, mere omfattende sprog omkring finansiering og geostrategisk klimasamarbejde i Afrika.

Et af årets hovedbedrifter var den dansk-tysk-initierede lancering af vennegruppen for ambitiøst EU-klimadiplomati (Group of Friends) i margin af udenrigsministermødet FAC (Foreign Affairs Council) d. 17. oktober 2022. Gruppen, der består af udenrigsministre fra 12 medlemslande, sigter mod en ambitiøs EU-tilgang til det globale klimadiplomatiske arbejde ved at placere klimadiplomati i hjertet af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Vennegruppens prioriteter bygger på tre søjler:

- At styrke sammenhængen mellem klima og sikkerhed inden for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder via systematiske vurderinger af effekterne, som klimaforandringer har på stabilitet, fred og sikkerhed.
- At arbejde for at fremskynde en Paris-tilpasset global energiomstilling og udfasningen af fossile brændsler ved at indgå partnerskab med tredjelande om energiomstilling og styrke solidariteten med de mest sårbare lande.
- At styrke koordineringen mellem medlemslande og sikre effektiv mainstreaming af klimaindsatsen på tværs af alle områder af EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Gruppen har via et dansk-tysk non-papir, der udgør det faglige og substantielle grundlag, givet initiativet fokus og retning med en række konkrete arbejdsplaner, der skal implementeres i kølvandet på COP27 og frem mod COP28.

Dekarbonisering af skibsfarten

Udledninger fra den internationale skibsfart bliver reguleret gennem FN's søfartsorganisation (IMO). IMO vedtog i 2018 en klimastrategi, som sigter på 50 pct. reduktion af skibsfartens udledninger i 2050 og en udfasning af udledninger inden udgangen af dette århundrede. I løbet af 2022 har IMO's medlemsstater inklusiv Danmark og EU indgået i forhandlinger om en revideret strategi, hvor Danmark og EU bl.a. arbejder for et mål om klimaneutral skibsfart i 2050. Den reviderede strategi skal vedtages i juli 2023.

Danmark har i IMO bidraget med forskellige indspil til strategiprocesen. Blandt andet har Danmark gennem EU-samarbejdet bidraget med et forslag om en regulering af brændstoffernes udledningsintensitet kombineret med en afgift. Som to væsentlige reguleringstiltag i strategien, arbejder et samlet EU for dels en global brændstofstandard, der løbende skal reducere brugen af fossile brændsler og dels en markedsbaseret mekanisme, der skal lukke eller begrænse prisforskellen mellem fossile og klimaneutrale brændstoffer. En markedsbaseret mekanisme som et kvotesystem eller en afgift på drivhusgasudledninger vil samtidig kunne generere midler, der kan anvendes både til at understøtte grøn maritim omstilling og til at håndtere udviklingslandenes krav om kompensation for højere fragtrater og omkostninger til den grønne omstilling. Endvidere arbejdes for at reguleringen skal ske på baggrund af brændstoffernes livscyklusudledninger for at forhindre, at udledninger fra skibsfarten flyttes til andre sektorer.

Fra dansk side pågår til stadighed en indsats både på forhandlingerne og på væsentlige initiativer til fremme af den grønne omstilling. Denne indsats har haft positiv effekt til at synliggøre og positionere Danmark som et af de toneangivende lande i den maritime klimaindsats, og det har skabt tætte forbindelser både i EU og til en række tredjelande – herunder Kina, som ikke støtter høje ambitioner for

skibsfarten. Sideløbende er der blevet fulgt op på landetilslutning til erklæringen om klimaneutral skibsfart i 2050, som Statsministeren lancerede på COP26 sammen med US og Marshall øerne. Fra COP26 til COP27 er tilslutningen steget fra 12 til 33 lande.

Øgede ambitioner for dekarbonisering af luftfarten

Som det fremgår af Klimaprogram 2021 arbejder Danmark sammen med det øvrige EU for, at der i den internationale luftfartsorganisation (ICAO) fastsættes ambitiøse langsigtede klimamål for den globale luftfartssektors grønne omstilling.

I forbindelse med ICAO's generalforsamling i september-oktober 2022 blev der vedtaget et langsigtet klimamål om klimaneutralitet for den internationale luftfart inden 2050. Dette er den første politiske målsætning for dekarbonisering af luftfarten på globalt plan. Se baggrundsnotatet *International transport* for uddybning.

Udfasning af fossile køretøjer

Danmark har siden COP26 i 2021 været en del af en global alliance, der støtter op om et stop for salg af nye fossile biler og varevogne fra 2035 i førende markeder og fra 2040 i øvrige lande. Danmark har ligeledes siden COP26 været en del af en global alliance, der støtter målet om udfasning af nye fossile tunge og mellem tunge køretøjer fra 2040.

Danmark har arbejdet for en ambitiøs aftale på Europa Kommissionens forslag i 'Fit for 55'-pakken om revision af CO₂-reduktionskravene for nye personbiler og varevogne. I oktober 2022 indgik Rådet og Europa-Parlamentet en politisk aftale, der bl.a. indeholder et stop for salg af nye benzin- og dieselmotorer i EU i 2035. Inden da gælder et 55 pct. CO₂-reduktionskrav for personbiler og 50 pct. CO₂-reduktionskrav for varevogne i 2030 ift. 2021-niveau. Aftalen afventer endelig godkendelse.

Europa Kommissionen har i februar 2023 fremsat et forslag om revision af CO₂-reduktionskravene til nye tunge køretøjer (lastbiler mv.). Forslaget indeholder bl.a. et krav om, at CO₂-udledningen fra nye lastbiler fra og med 2040 skal reduceres med 90 procent i forhold til niveauet i 2019. I den forbindelse har Danmark, sammen med Belgien, Luxembourg og Nederlandene, i januar 2023 opfordret Europa Kommissionen i et joint non-paper (KEFM, 2022d) til at sætte et mål om 100 procents udfasning af nye fossile lastbiler på sigt.

Global Crisis Response Group (GCRG)

FN's Generalsekretær anmodede i 2022 statsministeren om at indtage en champions-rolle i FN's Global Crisis Response Group (GCRG), som analyserer og anbefaler globale løsninger på konsekvenserne af krigen i Ukraine. Statsministeren har haft fokus på energikrisen og på at løsninger på den aktuelle krise afsøges ved at sætte farten op på den grønne omstilling, på investeringer i vedvarende energi, og på

energieffektivisering. Krisen har udstillet, hvordan Vestens afhængighed af fossil energi truer vores forsyningssikkerhed. Det er kritisk, at udviklingslandene, herunder specifikt i Afrika, som er meget hårdt ramt af krisen, ikke låses fast på en udvikling baseret på fossil energi, men tværtimod får støtte til en retfærdig grøn energiomstilling. Vedvarende energi udgør i langt de fleste lande et grønnere og billigere alternativ. Konkret har Danmark bidraget med dansk viden og erfaringer til GCRG's Brief nr. 3 om energikrisen (FN, 2022). Herudover arbejdes der på flere aktiviteter i Afrika, herunder dansk støtte til et initiativ om udbredelse af vedvarende energi i Afrika i samarbejde med Det Internationale Agentur for Vedvarende Energi (IRENA), de danske myndighedssamarbejder på energiområdet, samt samarbejde med IEA om initiativer med fokus på energieffektivitet.

Klimafrontposter

I 2019 lancerede regeringen 15 klimafrontposter, og i 2020 tilføjedes endnu fem ambassader som en del af regeringens langsigtede strategi for global klimaindsats "En Grøn og Bæredygtig Verden". I 2022 blev antallet af klimafrontposter udvidet fra 20 til 29 ambassader. De nye klimafrontposter er: Bogotá, Islamabad, Abuja, Rabat, Kampala, Haag, Warszawa, Kyiv samt Ouagadougou.

Formålet med klimafrontposterne er overordnet set at fremme ambassadernes klimadiplomatiske arbejde, bl.a. ved at løfte dansk myndighedssamarbejde på energiområdet til et politisk niveau, understøtte og synliggøre multilaterale indsatser og bilaterale udviklingsengagementer, skabe synlighed om grønne danske løsninger og hjemtage viden.

Grøn omstilling af globale fødevarer-systemer

Via dialog og alliancer med partnerlande og i samarbejde med FN's organisationer som FAO, IFAD, UNEP, UNDP og UNCDF m.fl. samt Verdensbanken og Den Internationale Monetære Fund (IMF) samt EU, har Danmark i 2022 fortsat sin indsats for at understøtte politikker, der fremmer den grønne omstilling i landbrug og fødevarer-systemer, støtte større anvendelse af grønne og klimatilpassede teknologier og metoder i landbruget herunder via kapacitetsopbygning, støtte til udvikling af afskovningsfri værdikæder og til vidensopsamling og -udbredelse. Danmark er via sin støtte til de globale klimafonde med til at fremme projekter, som bidrager til klima- og miljøvenlige fødevarer-systemer, der kan brødføde en større befolkning og respondere i krisesituationer. Som led i opfølgningen på UN Food Systems Summit 2021 har Danmark i 2022 deltaget aktivt i en række globale koalitioner for at udbrede danske kompetencer og erfaringer med bl.a. reduktion af madspild og fødevarer-tab og fremme af klimavenlig kost, samt i koalitioner om skolemælk og om anvendelse af agro-økologi.

Danmark arrangerede i 2022 World Food Summit med fokus på mere bæredygtige fødevarer-systemer, herunder bekæmpelse af klimaforandringerne og samtidig

forbedring af den globale fødevarerikkerhed. På den måde var det hensigten, at World Food Summit kunne bygge bro mellem FN's globale fødevarer-topmøde i 2021 og klimatop-mødet i 2022 (UNFCCC COP27).

Danmark deltog i COP27 med en side-event om bæredygtige og innovative løsninger inden for fødevarerområdet. Med deltagelse i Agriculture Innovation Mission for Climate (AIMC) samt Agriculture Breakthrough indgår Danmark i samarbejde om at gøre bæredygtig landbrugsproduktion til den mest attraktive produktionsform i 2030. Danmark har også bidraget til at reducere globalt madspild og fødevarer-tab gennem tænketanken ONE/THIRD.

I arbejdet med langsigtet fødevarerikkerhed og grøn omstilling af globale fødevarer-systemer fokuserer det danske udviklingspolitiske engagement i særlig grad på:

- Landbrugs- og fødevarerproduktion, hvor vi støtter den grønne omstilling til bæredygtig produktion og øget produktivitet for at reducere fattigdom og passe på naturen.
- Bæredygtig fødevarerindustri, hvor vi støtter digitale og tekniske løsninger i hele kæden fra produktion, handel og forbrug til affaldshåndtering samt

Hertil kommer den humanitære indsats og akutte fødevarerhjælp samt arbejdet for en åben fair og bæredygtig handels- og investeringspolitik for landbruget især i Afrika.

Skovrydningsfrie værdikæder

Danmark arbejder, jf. hhv. den tidligere regerings handlingsplan mod afskovning fra 2021 og Klimaprogrammet, for at bekæmpe global skovrydning.

Danmark har haft formandskabet for Amsterdam Partnerskabet (ADP) i første halvår af 2022, der pt. består af ti europæiske lande, der samarbejder om at fremme skovrydningsfrie værdikæder. Under formandskabet har Danmark bl.a. stået for en flagskibs side-event om skovrydning på FN's miljøgeneralforsamling (UNEA), afholdt en national workshop om skovrydning, i samarbejde med Dansk Industri afholdt en stor multi-stakeholder event om skovrydning i København med 200 deltagere fra både producent- og forbrugerlande, samt fremmet et langt tættere samarbejde om skovrydning mellem ADP-landenes ambassader i hhv. Brasilien og Indonesien. Under formandskabet var der særligt fokus på sojaværdikæden, forhandlingerne i EU om ny skovrydningsregulering, oprindelige folks rettigheder og den finansielle sektors rolle ift. skovrydning.

Danmark har desuden arbejdet for at få vedtaget en ambitiøs og effektiv EU-forordning om bekæmpelse af skovrydning. Det er lykkedes at nå til enighed mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Europa Kommissionen i december 2022. Endelig formel vedtagelse af Rådet og Europa-Parlamentet udestår, men forventes i første

halvår 2023. Reguleringen vil stille krav til virksomheder og forhandlere, der placerer, eller tilgængeliggør bestemte produkter på det europæiske marked, eller eksporterer sådanne produkter fra EU. Reguleringen omfatter en lang række produkter, der indeholder soja, palmeolie, kaffe, kakao, kvæg, træ og gummi. Reguleringen forventes at træde i kraft i fjerde kvartal 2024. Kommissionen vurderer, at forslaget kan medføre en minimumsreduktion på ca. 32 mio. ton CO₂ på årlig basis.

Danmark fortsætter med at sætte øget fokus på internationalt samarbejde om at bekæmpe den globale skovrydning, og deltager bl.a. i FACT (Forests, Agriculture and Commodity Trade) Dialogue og en række arbejdsgrupper herunder.

To nye Danida-partnerskaber med fokus på bæredygtig omstilling af værdikæder og fødevarer systemer stiller skarpt på global skovrydning.

Nyt partnerskab med The Sustainable Trade Initiative (IDH)

Partnerskabet blev indgået i 2022 (bevilling på 80 mio. kr. for perioden 2022-2025) og understøtter centrale, danske politikprioriteter ift. mere ansvarlige og afskovningsfri værdikæder. Formålet med partnerskabet er at sikre en mere grøn og fattigdomsorienteret udvikling via bæredygtig omstilling af globale og lokale værdikæder og fødevarer systemer med fokus på skovrydningstunge landbrugsråvarer (soja, palmeolie, kaffe, kakao, bomuld mv.). Partnerskabets indgangsvinkel er primært de helt store, multinationale virksomheder inden for agro- og fødevarerindustrien (Cargill, Olam, Barry Callebaut, Nestlé, Unilever, Mars, Coca-Cola mv.) – virksomheder, som sidder tungt på de led af værdikæden, der forbinder primærproducenterne (ofte småbønder) med forbrugerne. Under partnerskabet er der afsat midler til reducere af skovrydning forbundet med soja-sektoren i Brasilien.

Nyt partnerskab med WWF DK om bæredygtig omstilling af den danske soja-leverandørkæden i Brasilien. Partnerskabet blev indgået i 2022 (bevilling på 30 mio. kr. for perioden 2023-2025) og understøtter centrale, danske politikprioriteter ift. mere ansvarlige og skovrydningsfrie værdikæder. Formålet med partnerskabet er at understøtte en mere grøn og rettighedsbaseret udvikling ved at reducere skovrydning forbundet med den danske soja-leverandørkæde i Brasilien. Partnerskabets indgangsvinkel er landskabsbaseret (fokus på Cerrado-økosystemet) og implementeres af WWF DK's søsterorganisation i Brasilien. Danske virksomheder (DLG, Danish Crown, Arla, Coop, Salling mv.) er engageret i partnerskabet via Dansk Alliance for Ansvarlig Soja under Etisk Handel Danmark (EHD).

De to partnerskaber påbegyndte implementering i 2022, og resultater vil således først blive beskrevet i kommende afrapporteringer.

Bæredygtige globale værdikæder

Global handel bidrager til Danmarks internationale konkurrencedygtighed og styrker danske økonomi og velstand. Samtidig skal vi undgå et ræs mod bunden, hvor prisen

for økonomisk gevinst er dårlige arbejdstagervilkår, miljøstandarder og høje CO₂-udledninger på globalt plan. For at sikre en sammenhængende tilgang til virksomhedernes bidrag til bæredygtige udvikling skal virksomheder globale værdikæder omstilles til bæredygtighed. Regeringer arbejder derfor med robuste, grønne og ansvarlige værdikæder, som styrker erhvervslivet samtidig med at bidrage positivt til mennesker, klima og miljø verden over.

Udenrigsministeriet har fokus på at understøtte, at danske virksomheder lever op til internationale retningslinjer og kommende lovgivning for ansvarlig virksomhedsadfærd og due diligence for bæredygtighed. Bl.a. er der ansat regionale værdikæderådgivere udsendt til hhv. Brasilien, Vietnam og Tyrkiet (pr. 1. januar 2023), en lokal værdikæderådgiver i Bangladesh og et globalt ankerpunkt i København som bidrag til styrket rådgivning om bæredygtige og ansvarlige globale værdikæder.

Igennem partnerskab med bl.a. UN Global Compact Danmark og Etisk Handel Danmark, støttes arbejdet med at rådgive om virksomhedsansvar og -bæredygtighed.

- UN Global Compact Danmark har over 600 virksomhedsmedlemmer, som aktivt arbejder for at accelerer deres bæredygtigt omstilling inden for menneskerettigheder, antikorrupition, klima og miljø. Med støtte fra Udenrigsministeriet har Global Compact Danmark gennemført flere seminarrækker, netværksforløb og online undervisning for at øge virksomheders ambitioner for dekarbonisering. I 2022 gennemført de bl.a. et klima-acceleratorforløb, hvor 16 virksomheder har sat ambitiøse CO₂-reduktions mål.
- Etisk Handel Danmark har etableret multi-stakeholder alliancer for at arbejde med bæredygtig omstilling af tekstil- og fødevarerproduktion såsom kaffe, kakao, palmeolie og soja. Etisk Handel Danmark uddanner virksomheder i due diligence og risikoafdækning af globale værdikæder, som forberedelse på EU's kommende lovkrav. I 2022 lancerede Etisk Handel Danmark bl.a. et nyt online videnscenter om bæredygtige værdikæder, hvor virksomheder får adgang til gratis vejledning.

I tillæg til dette har Udenrigsministeriets Trade Council (TC) øget fokus på at fremme virksomheders bæredygtige omstilling:

- I 2022 har Trade Council oprettet et nyt internationaliseringsprogram for fremme af bæredygtig eksport for Små og mellemstore virksomheder (SMV'er); SDG Business Accelerator. Ét ud af fire planlagte sektorspecifikke forløb med workshops, netværksaktiviteter og mentorordning for danske SMV'er er gennemført.
- Programmet "Scope Your Supply Chain" tilbydes til danske SMV'er, der ønsker at skabe mere robuste og bæredygtige værdikæder. SMV'er får 25

timers gratis rådgivning på op til to markeder. Oftest er det danske SMV'er, med større egenproduktion eller, som er underleverandør til større virksomheder, der deltager. I 2022 kørte programmet som en pilot, hvor 14 danske virksomheder modtog rådgivning.

Ny global aftale om biodiversitet (COP15)

I december 2022 indgik verdens lande en ny aftale om biodiversitet under FN's biodiversitetskonventionens 15. partsmøde (CBD COP15), som fandt sted i Montreal, Canada. Kunming-Montreal aftalen indeholder en vision, mission, fire overordnede mål samt 23 konkrete handlingsorienterede målsætninger, der frem mod 2030 skal stoppe det globale tab af biodiversitet, og frem mod 2050 sikre fremgang for natur og biodiversitet. Den nye aftale indeholder bl.a. konkrete målsætninger om, at 30 pct. af ødelagte økosystemer skal være under genopretning i 2030, 30 pct. af verdens land og af verdens hav skal være beskyttet og, at den menneskeskabte udryddelse af arter skal stoppes. Yderligere er der målsætninger omkring reduktion af forurening, integration af biodiversitetshensyn på tværs af politikker, bæredygtig udnyttelse af ressourcer, samt reduktion af påvirkninger på biodiversitet fra klimaforandringer og havforsuring gennem bl.a. naturbaserede løsninger og økosystemsbaserede tjenester.

Aftalen indeholder også en målsætning om at reducere, eliminere subsidier og incitamenter, der er skadelige for biodiversitet for 500 mia. USD årligt inden 2030, mens de positive incitamenter skal opskaleres. Derudover indeholder aftalen en målsætning om at mobilisere ressourcer med mindst 200 mia. USD årligt fra adskillige kilder (internationalt, nationalt, privat og offentligt) til at finansiere nationale handlingsplaner for biodiversitet og for at finansiere aftalens fire overordnede mål og 23 målsætninger. De internationale finansielle ressourcer skal særligt tilgodese de mindst udviklede lande, små østater og overgangsøkonomier. En mere effektiv anvendelse af eksisterende finansiering og synergieffekter fra klimafinansiering er indeholdt i Kunming-Montreal planens målsætning om at øge de internationale finansielle ressourcer.

Danmark indgik i forhandlingerne som en del af et samlet EU med en målsætning om at lande en ambitiøs og handlingsorienteret aftale. For Danmark har det været væsentligt, at en ny naturaftale vender udviklingen globalt, og dermed sætter en stopper for tabet af biodiversitet samt sikrer fremgang for biodiversiteten via konkrete og handlingsorienterede målsætninger.

Global aftale om plastikforurening

FN's Miljøforsamling (UNEA) vedtog på sit femte møde i marts 2022 en resolution (resolution 5/14) om at nedsætte en international forhandlingskomité med henblik på i 2024 at fremlægge et færdigt udkast til en bindende global aftale om plastikforurening. Aftalen vil omfatte hele plastiklivscyklussen – fra produktion,

design og brug til affaldshåndtering og oprydning af eksisterende forurening. Der er aftalt fem forhandlingsmøder. Det første forhandlingsmøde blev afholdt i Uruguay i november/december 2022. Danmark har under den tidligere regering tilsluttet sig den norsk og rwandisk initierede koalition - *High Ambition Coalition to End Plastic Pollution by 2040*, der vil arbejde for en ambitiøs aftale. Danmark har gennem UNEP støttet udviklingslandes fysiske deltagelse i forhandlingerne med 7 mio. kr. på Finansloven for 2022. En ambitiøs aftale har potentiale til at resultere i betydelig global CO₂-reduktion gennem reduceret produktion og forbrug samt øget genanvendelse af plastik. Ifølge OECD stod plastik for udledning af 1,8 mia. tons drivhusgasser i 2019 svarende til 3,4 % af de totale globale udledninger. Størstedelen af udledningerne (hele 90 %) er relateret til omdannelsen af fossile brændsler samt produktion af plastik (OECD, 2023).

Bilaterale myndighedssamarbejder på energi

Det er en dansk prioritet, at danske erfaringer og kompetencer inden for energiomstilling bidrager til reduktion af globale udledninger via bilaterale myndighedssamarbejder. På baggrund af stor international efterspørgsel efter dansk viden og erfaringer inden for grøn omstilling har Danmark det seneste år derfor udvidet sine bilaterale myndighedssamarbejder på energi med fem nye lande, hhv. Brasilien, Colombia, Estland, Letland og Litauen. Danmark har med styrkelsen af indsatsen langsigtede energimyndighedssamarbejder med nu i alt 24 lande, der samlet set står for 70% af de globale CO₂-udledninger.

Danmark samarbejder med Brasilien, Colombia, Egypten, Etiopien, Estland, Frankrig, Indien, Indonesien, Japan, Kenya, Kina, Letland, Litauen, Mexico, Nederlandene, Polen, Storbritannien, Sydafrika, Sydkorea, Tyrkiet, Tyskland, Ukraine, USA og Vietnam.

Der har det seneste år været fokus på at styrke den politiske effekt af myndighedssamarbejdet, bl.a. ved i endnu højere grad at bruge myndighedssamarbejdet til at påvirke andre lande til at øge deres klimaambitioner og styrke deres reduktionstiltag. Danske myndigheder baserer rådgivningen på de erfaringer gjort i Danmark med omstillingen af vores energisystem. Samarbejdsaftalerne omhandler særligt langsigtet energiplanlægning, integration af vedvarende energi, vindenergi (særligt havvind), energieffektivitet og fjernvarme.

Partnerlandene har forskellige tilgange og forudsætninger i forhold til at omstille energiforbruget. Det er derfor vores opgave at tilpasse en imødekommende og inddragende indsats, hvor hvert land får mest muligt ud af samarbejdet, herunder at der opbygges varig kapacitet lokalt og at indsatsen understøtter en fair og socialt bæredygtig tilgang.

Herudover er der i 2022 påbegyndt et myndighedssamarbejde med Ghana, hvor DMI vil bistå de ghanesiske meteorologiske myndigheder i klimamodellering og forbedret

datastyring, for bedre vejrvarsling af bl.a. oversvømmelser. Samarbejdet er i en indledende fase, hvorfor første afrapportering på samarbejdet vil ske i forbindelse med Global Afrapportering 2024.

Eksempler på politisk effekt af myndighedssamarbejdet

I 2022 har Danmark arbejdet på at styrke sine klimadiplomatiske relationer til COP27-formandskabet, Egypten, med henblik på at bidrage positivt til Egyptens klima- og energipolitiske målsætninger og positionere Danmark centralt i klimaforhandlingerne. Indsatsen er drevet via flere initiativer, herunder via bidrag til den aftale (EBRD, 2022), der blev indgået mellem Egypten, EU og USA, og lanceret under COP27, med henblik på at støtte Egyptens energitransition. Danmark har desuden haft løbende politisk dialog med egyptiske samarbejdsministre, herunder ifm. ministerbesøg i Egypten og afholdelse af May Ministerial i samarbejde med Egypten. Danmarks løbende tætte dialog med COP-formandskabet bidrog til, at Danmark, ved den fungerende klima-, energi og forsyningsminister, igen kunne sætte sig i stolen som facilitator for reduktionssporet ved COP27 samt ved andre klimaforhandlingsmøder i 2022. Der har desuden været fokus på at styrke myndighedssamarbejdet på energi, bl.a. ved et analysearbejde inden for havvind i Egypten udarbejdet af Danmarks Tekniske Universitet (DTU) i samarbejde med Energistyrelsen, Det Internationale Agentur for Vedvarende Energi (IRENA) og Global Wind Energy Council (GWEC). Arbejdet blev lanceret under COP27 og havde til hensigt at bidrage til Egyptens indsats og mål på havvind, og i den sammenhæng også bane vejen for et forhåbentligt kommende egyptisk medlemskab i den dansk initierede Global Offshore Wind Alliance (GOWA).

Danmarks engagement i Just Energy Transition Partnerships (JETPs) er et andet eksempel på styrket sammenhæng mellem energisamarbejderne og klimadiplomati (se afsnit nedenfor for uddybning).

Bilaterale myndighedssamarbejder på skibsfart

Søfartsstyrelsen har indgået maritime strategiske sektorsamarbejder med henholdsvis Kina og Ghana, og der arbejdes pt. på etableringen af maritime strategiske sektorsamarbejder med Kenya, Indien og Indonesien. De maritime strategiske sektorsamarbejder har et stort fokus på at fremme grøn skibsfart gennem fx myndighedsdialog om national og global regulering, udveksling af viden og erfaringer med at fremme grøn omstilling af den maritime sektor, og gennem involveringen af danske virksomheder i aktiviteter med samarbejdslandene, hvilket på sigt kan øge eksporten af grønne danske maritime løsninger.

Ukraine

Danmark og Ukraine har haft et længerevarende energisamarbejde siden 2014. Efter den russiske invasion af Ukraine har det bilaterale myndighedssamarbejde måttet omlægges for bedst at understøtte Ukraine ift. opretholdelse af driften af det

ukrainske energisystem. Myndighedssamarbejdet har drejet sig om tre spor i 2022, herunder skadesomfangsvurdering af kritisk infrastruktur på kort sigt og prioritering af reparationer, afdækning af kritiske behov ift. udstyr og forberedelse forud for vinteren med særligt fokus på fjernvarme.

Som en del af den danske støtte til det ukrainske energisystem, var Danmark også med til at initiere og som den første donere 4 mio. kr. til en fælleseuropæisk mekanisme, Ukraine Energy Support Fund, som d. 24. februar har modtaget over 1,2 mia. kr. fra blandt andre Storbritannien, Tyskland og Europa Kommissionen. Gennem fonden kan lande og organisationer donere direkte til Ukraines energisystem.

Danmark har på præsident Zelenskyjs foranledning påtaget sig en særlig rolle ift. genopbygningen af Mykolaiv, også ift. energiinfrastruktur. Mykolaiv by og Oblast anmodede om udstyr til reparationer af ødelagt fjernvarmeinfrastruktur og på denne baggrund har ENS tilvejebragt udstyr via donationer af udstyr fra danske fjernvarmeleverandører og vandværkselskaber. De godt 11 ton udstyr blev overrakt i slutningen af januar 2023.

Fra oktober 2022 har den russiske krigsføring i Ukraine, uden for den militære front, været særligt målrettet den ukrainske energiinfrastruktur. I perioden fra 25. november til 20. december, blev kun 70-80% af landets energibehov dækket. I løbet af tre måneder blev Ukraine ramt af 11 store angreb (målt ved 60-100 missiler affyret inden for et døgn).

Angrebene har primært ramt højspændingsmaster- og transformerstationer samt kraftværkers distributionssystemer i Kyiv, Vinnytsia, Odesa og Kharkiv regionerne, bl.a. De russiske angreb giver store udfordringer med at balancere elnettet og distribuere el mellem de forskellige regioner samtidig med, at systemet forsøges genopbygget. Derfor har beskyttelsen af det resterende energisystem været en akut hovedprioritet for Ukraine.

Danmark har på denne baggrund afsøgt det danske elmarked og identificeret 11 ton udstyr fra Energinets reservelager til donation. Derforuden har Københavns Lufthavn og Grundfos også doneret udstyr. Donationen består af fire lavspændingstransformere fra Københavns Lufthavn, samt relæbeskyttelse og stålwirer fra Energinet til at beskytte elnettet og elinstallationer. Grundfos har desuden bidraget med vandforsyningsudstyr, herunder vandpumper, varmevekslere og vandtanke. I alt, forventes der doneret mere end 30 ton energiudstyr denne vintersæson.

Udenrigsministeriet har i Akutpakke I ydet 119,5 mio. kr. i støtte til forberedelse af vinteren i byerne Mykolaiv og Kremenчук med fokus på simpel bygningsstandsættelse samt nødreparation af vand- og fjernvarmeforsyning. Dette er fulgt op den 21. december 2022 med Akutpakke II til Ukraine på 265,6 mio. kr.,

heraf 75 mio. kr. til humanitær støtte og 190,6 millioner kr. til at imødekomme kritiske ukrainske prioriteringer i energisektoren, herunder blandt andet indkøb af generatorer og varmeanlæg.

Socialt retfærdig energiomstilling i udvalgte vækstøkonomier

Med et bidrag på 8,5 mia. USD forpligtede USA, UK, Frankrig, Tyskland og EU sig under COP26 til et Just Energy Transition Partnership (JETP) med Sydafrika for at bevæge landet væk fra sin afhængighed af kul og accelerere omstillingen i klimavenlig retning – og ikke mindst gøre det under hensyntagen til de socio-økonomiske effekter af den omstilling, herunder opkvalificere kularbejdere og skabe nye jobs. Partnerskabet forventes at lede til reduktioner på op til 1-1,5 GT emissioner i løbet af de næste 20 år. G7-landene har siden arbejdet på at replicere modellen fra Sydafrika i en række øvrige lande, indtil videre Indien, Indonesien, Senegal og Vietnam. JETP omfatter typisk en pakke bestående af finansiering og teknisk viden, der stilles til rådighed for modtagerlandet. Første skridt i JETP-processerne er forhandlinger om de formelle politiske aftaler, hvor lande-specifikke klima- og energitransitions mål og finansiering formaliseres. Derefter udarbejdes egentlige investeringsplaner, som yderligere udmøntes i konkrete investeringspakker.

Danmark er inviteret med i den internationale partnergruppe (IPG) for Indonesien og Vietnam, hvor politiske erklæringer er blevet offentliggjort henholdsvis 15. november og 14. december 2022. Norge og Danmark er de eneste lande uden for G7-kredsen, som er med i partnerskaberne. Der pågår endvidere dialog om evt. dansk deltagelse i partnerskabsgruppen for Sydafrika, hvor Danmark endnu ikke officielt er medlem. Danmark er inviteret med i partnerskaberne for Indonesien og Vietnam ikke mindst i kraft af vores stærke klimaprofil og vores tætte og mangeårige myndighedssamarbejder på energiområdet, hvilket giver Danmark en unik platform. Danmarks myndighedssamarbejde har i stor udstrækning understøttet udviklingen af de politiske aftaler i Vietnam og Indonesien, f.eks. ligger energisektordata produceret med dansk støtte til grund for klimaambitionerne i aftalerne. I tillæg hertil bidrager Danmark med et aktivt, politisk og diplomatisk engagement samt finansiering gennem danske finansieringsinstitutioner, i tillæg til danske privatsektor investeringer. Dansk engagement i partnerskaberne er med til at presse på for øgede ambitioner mht. omstilling i landene med afsæt i danske erfaringer nationalt og via bilaterale myndighedssamarbejder. Engagementet medvirker desuden til at tydeliggøre det store potentiale for danske, private, investeringer, hvor JETP-aftalernes videreudvikling af rammevilkårene for vedvarende energi, er en løftestang for flere private investeringer.

Med Indonesien-aftalen er én af målsætningerne, at det maksimale loft for udledninger fra elsektoren i 2030 er 290 mio. ton CO₂ (mod 357 mio. ton i basisfremskrivning). Det tilsvarende loft er i Vietnam fastsat til 170 mio. ton (basisfremskrivning var 240 mio. ton). Aftalerne rummer en række øvrige målsætninger, herunder for andel af strøm baseret på vedvarende energikilder i 2030.

Kuludfasning – CIF ACT

Danmarks indsats for en accelereret global kuludfasning er blevet styrket gennem bidrag til et nyt multilateralt kuludfasningsprogram, Accelerating Coal Transition (ACT) under Climate Investment Funds (CIF) sammen med Canada, Storbritannien, Tyskland og USA. To store investeringsplaner er blevet udarbejdet for hhv. Sydafrika og Indonesien for at reducere drivhusgasudledninger gennem accelereret (før tid) lukning af kulkraftværker og styrkede investeringer i vedvarende energi, energieffektivitet og jobskabelse i de berørte områder. ACT-investeringerne har fokus på at skabe retfærdig grøn omstilling og vil indgå som en del af implementeringen af de store Just Energy Transition Partnerships (JETP), som de to lande indgår i. Danmark vil arbejde for at skabe synergier mellem ACT og de bilaterale energisamarbejder. Danmark er også aktiv i Powering Past Coal Alliance (PPCA).

Danmarks IRENA- og IEA-engagement

Danmark spiller forsat en central rolle i regi af de internationale energiorganisationer IEA (Det internationale energiagentur) og IRENA (Det internationale agentur for vedvarende energi).

Danmark var medlem af IRENA's styrelsesråd i 2022, og er i 2023 suppleant. Danmark bidrager derfor med input til IRENA's arbejdsprogram, budget og fremtidig strategisk retning. Som rådsmedlem har Danmark haft mulighed for at fremme særlige danske kerneprioriter, såsom retfærdig energiomstilling, jobskabelse, samarbejde mellem private og offentlige aktører og styrket koordination med andre internationale organisationer på energiområdet. Derudover har Danmark i 2022 sammen med Kenya ledet en arbejdsgruppe, hvis opgave var at drøfte den strategiske retning og levere input til IRENA vedr. agenturets nye strategi for perioden 2023-2027. Strategien blev vedtaget af IRENA's Generalforsamling i januar 2023. Desuden samarbejder Danmark og IRENA i internationale fora, processer og alliancer mhp. at fremme global energiomstilling. Et eksempel herpå er skabelsen af den globale havvindalliance, GOWA (se afsnit ovenfor).

Danmark har endvidere placeret sig som en vigtig aktør i IEA, senest med udnævnelsen af en dansker som formand for IEA's bestyrelse. Formandens rolle er at lede møderne i styregruppen og samarbejde med IEA-sekretariatet om fastsættelse af dagsordenen. En hovedprioritet for formandskabet er at sikre, at styregruppen arbejder målrettet og effektivt for at styrke IEA's organisatoriske smidighed og relevans i det internationale energipolitiske landskab, bl.a. i lyset af energikrisen affødt af Ruslands angreb mod Ukraine samt klimakrisen og vigtigheden af grøn omstilling.

Danske fingeraftryk på EU's klima- og energipolitik

På klimaområdet er det afgørende for regeringen, at Danmark går forrest i EU, så EU kan gå forrest i verden. EU skal hæve barren i den globale klimakamp og vise vejen frem til klimaneutralitet og hurtigere udfasning af fossile brændsler, særligt i transportsektoren. Danmark arbejder derfor aktivt for en ambitiøs og omkostningseffektiv klima- og energipolitik i EU. En tilgang, der ikke alene kan drive den grønne omstilling i Danmark og i EU og fungere som løftestang for global handling, men som også kan sikre lige konkurrencevilkår og mindske risikoen for, at virksomheder og arbejdspladser – og dermed udledninger – flytter ud af landet.

I 2022 har EU's klima- og energipolitik været præget af to hovedspor: 1) Forhandlingerne om Europa Kommissionens Fit for 55-pakke, og 2) håndtering af energiforsyningskrisen og de høje energipriser som følge af Ruslands invasion af Ukraine. På begge områder har Danmark arbejdet for høje klimaambitioner, der kan accelerere den grønne omstilling til gavn for klimaet og energiforsyningsikkerheden i EU.

Forhandlinger om Fit for 55-pakken

I juli 2021 fremsatte Europa Kommissionen Fit for 55-pakken, som skal udmønte EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. reduktioner ift. 1990-niveau. Pakken indeholder en bred vifte af forslag, der skal sikre målopfyldelsen og en grøn omstilling på tværs af alle sektorer, herunder energi, industri, transport og handel. Foruden Fit for 55-pakken har Europa Kommissionen løbende fremlagt en række forslag som led i udmøntningen af EU's REPowerEU-plan fra maj 2022.

I løbet af 2022 er det lykkedes for Ministerrådet og Europa-Parlamentet at blive enige om aftaler på en række Fit for 55-forslag, hvor flere stadig afventer endelig godkendelse. Det gælder blandt andet forslagene om en revision af EU's kvotehandelssystem, som styrkes og udvides; oprettelse af en ny social klimafond; oprettelse af en ny CO₂-grænsetilpasningsmekanisme; revision af CO₂-reduktionskrav for nye lette køretøjer; revision af forordningen om regulering af optag og udledninger fra jorde og skove (LULUCF); revision af byrdefordelingsaftalen; og revision af luftfart i kvotehandelssystemet og FN's CO₂-reguleringsmekanisme CORSIA. Danmark har arbejdet for et højt ambitionsniveau på tværs af aftalerne, som bidrager til, at EU opfylder – og gerne overopfylder - sit 2030-mål om mindst 55 pct. reduktioner. Konkret har Danmark blandt andet arbejdet målrettet for en udfasningsdato i 2035 for køb og salg af nye benzin- og dieslbiler i EU og udvidelse af kvotehandel til vejtransport og opvarmning af bygninger samt søtransport. Danmark vil fortsat arbejde for høje ambitioner i de forslag, der endnu afventer beslutning bl.a. i revisionen af direktivet for vedvarende energi.

Grønne indsatser i skibsfarten

Transport, herunder skibsfart, udgør et centralt element i Kommissionens Fit for 55 pakke. I pakken indgår forslag om FuelEU Maritime, som har til formål at reducere udledningerne fra skibsfarten ved dels at introducere reduktionskrav på det brændstof, som skibene sejler på, således at skibene over tid overgår til CO₂-fattige brændstoffer, såsom bio-brændsler eller PtX. Dels introducere krav om at skibe skal tilkoble sig landstrøm eller anvende anden nul-emissionsteknologi, når de ligger til kaj i en EU-havn.

Danmark har været meget aktiv i forhandlingerne og har bl.a. lagt stor vægt på at hæve ambitionsniveauet i forordningsforslaget samt at introducere incitamentsværktøjer for klimaneutrale brændstoffer som PtX. Dette arbejde har bl.a. inkluderet et dansk-tysk fællespapir, hvori en kombination af højere krav, (grønne¹¹) PtX-underkrav og en (grøn) PtX-multiplikator blev foreslået. Endvidere har DK sammen med Kommissionen arbejdet for at opretholde et højt ambitionsniveau for kravene om at anvende landstrøm eller anden nul-emissionsteknologi, når de anløber en EU-havn. Sidstnævnte har mødt generel modstand blandt de resterende medlemslande, hvorfor kravet ender med kun at gælde, når et skib ligger fasttøjet til kaj, frem for både til anker og til kaj i en EU-havn som Kommissionen oprindeligt foreslog.

Innovation i nulemissionsteknologi for skibsfarten

Det internationale offentlig-private partnerskab Zero-Emission Shipping Mission, som Danmark leder sammen med USA, Norge, Mærsk McKinney Møller Center for Zero Carbon Shipping og Global Maritime Forum, lancerede i september 2022 en handlingsplan for aktiviteter, som skal understøtte skibsfartens grønne omstilling. Ved lanceringen i Pittsburgh var USA's særlige klimaudsending John Kerry vært. Parallelt til lanceringen af handlingsplanen lancerede Shipping Missionen et omfattende Blue print for Future Ports Programme. Programmets første leverancer inkluderer en analyse af havnes parathed til at håndtere alternative grønne brændstoffer og lanceringen af en frit tilgængelig online værktøjskasse til igangsættelse af grønne skibskorridorer mellem lande og kontinenter.

Shipping Mission er aktivt til stede ved en række mindre og større internationale fora, herunder konkret i 2022 på COP27 og Global Clean Energy Action Forum i Pittsburgh, USA, som blev organiseret af de to internationale innovationsinitiativer Mission Innovation og Clean Energy Ministerial.

---

¹¹ I papiret fremgår det at, "RFNBOs include green hydrogen, green ammonia (produced from green hydrogen and nitrogen that is obtained by an air separation unit), green synthetic methanol (produced from green hydrogen and CO₂ captured from the atmosphere or biogenic CO₂), and green synthetic methane (also produced from green hydrogen and CO₂ captured from the atmosphere.)"

Et grønt svar på energikrisen

Danmark stod i foråret 2022 i spidsen for to fælles breve til Europa Kommissionen underskrevet af en bred kreds af ligesindede EU-lande. De to fælles breve har til formål at understrege, at trods krig i Ukraine og høje energipriser er det afgørende, at EU's klimaambitioner ikke udvandes i forhandlingerne om Fit for 55-lovpakken, og at svaret på den aktuelle situation i stedet er at accelerere den grønne omstilling. Det har derfor også været en prioritet for regeringen at sikre, at EU-tiltag rettet mod at håndtere energikrisen går hånd i hånd med høje klimaambitioner og ikke må trække EU's klimaindsats i den forkerte retning. Det gælder eksempelvis REPowerEU-planen fra den 18. maj 2022, hvor Europa Kommissionen har fremsat en række forslag og anbefalinger, som skal bane vejen ud af energikrisen og udfasning af russisk fossil energi - bl.a. ved at øge EU-målene for energieffektivitet og vedvarende energi samt accelerere godkendelsesprocesserne for udbygning af VE-projekter. Dertil har Europa Kommissionen hen over sommeren og efteråret 2022 fremsat en række nødindgreb, herunder bl.a. nødindgreb i el- og gasmarkedet, og et nødindgreb, som skal skabe bedre rammer for hurtigere udbygning af VE-projekter ved at sætte midlertidige frister for godkendelsesprocesserne for VE-projekter. Det har været relevant i den forbindelse fra dansk side at sikre, at tiltagene ikke mindsker investeringslysten i den grønne omstilling,

Nordsøtopmødet og Østersøtopmødet

Danmark har gennem årene spillet en central rolle i udviklingen og udbredelsen af vindenergi, og 2022 var ingen undtagelse. I maj var regeringen vært for Nordsøtopmødet i Esbjerg, hvor regeringschefer fra Tyskland, Nederlandene, Belgien og Danmark underskrev *Esbjerg-erklæringen* (KEFM, 2022b) og hvor Europa Kommissionen også deltog. Tilsammen har de fire lande en ambition om mindst at tidobles kapaciteten af havvind frem mod 2050. Sammen vil landene kunne levere 65 GW havvind i 2030 og øge kapaciteten til mindst 150 GW i 2050. Det kan forsyne op til 230 millioner europæiske husstande med grøn strøm og levere halvdelen af den grønne strøm fra havvind, som EU har brug for i 2050 for at opnå sit mål om klimaneutralitet. Her underskrev Danmark også bilaterale aftaler med de deltagende lande om samarbejde om energiover og brint i Nordsøen.

I august holdt regeringen endvidere Østersøtopmødet på Marienborg med deltagelse fra Estland, Finland, Letland, Litauen, Polen, Sverige, Tyskland, Europa Kommissionen og Danmark, hvor regeringslederne underskrev *Marienborg-erklæringen* (KEFM, 2022c), som fremhævede ønsket om frigørelse fra russiske fossile brændsler og satte en fælles ambition om at syvdobles havvindskapaciteten i Østersøen fra 2,8 GW i dag til 19,6 GW i 2030. På topmødet blev der desuden underskrevet en hensigtserklæring om myndighedssamarbejde mellem Danmark og de baltiske lande om at overføre danske regulatoriske erfaringer med udbygning af havvind.

3.3 Drive tilpasnings- og modstandsdygtighedsinitiativer i kampen mod klimaforandringerne

Afrapportering på tilpasningsindsatser og klimabistand til tilpasning skal findes i baggrundsnotatet *Globale klimatilpasningsindsatser støttet gennem klimabistand og eksportfremme*. Herudover beskrives Danmarks indsatser inden for klimatilpasning under de globale klimaforhandlinger i COP27-afsnittet ovenfor.

3.4 Vende de globale finansieringsstrømme fra sort til grøn

Afrapportering på effekter af indsatser af finansiering og investeringer skal findes i de særskilte baggrundsnotater *Klimafinansiering* og *Finansiering af investeringer internationalt*, herunder redegørelse for den øgede danske klimabistand.

Se herudover ovenstående underafsnit til afsnit 3.1 om Danmarks arbejde i COP-forhandlingerne om Parisaftalens artikel 2.1c, som handler om at vende de globale finansieringsstrømme fra sort til grøn.

3.5 Samarbejde med erhvervet om grønne løsninger, der gør en forskel

Dansk samarbejde på COP27

Med deltagelse fra den største danske virksomhedsdelegation nogensinde, bestående af mere end 30 danske virksomheder, erhvervsorganisationer, pensionsselskaber, NGO'er og fagforeninger, var Danmark velrepræsenteret på COP27.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Udenrigsministeriet, Dansk Industri og State of Green koordinerede arbejdet om den danske pavillon, der formåede at afholde mere end 45 events om grønne danske løsninger i løbet af COP27.

Privatfinansiering og samarbejder, herunder P4G

'Partnering for Green Growth and the Global Goals' (P4G), er et offentligt-privat partnerskabssamarbejde til finansiering af grønne og innovative tiltag. Danmark tog initiativ til P4G og var vært for det første topmøde i 2018, Sydkorea havde værtskabet for det andet topmøde i maj 2021, mens det i 2022 blev bekræftet, at Colombia vil være vært for det næste topmøde i 2023.

Danida Green Business Partnerships

Det nye grønne og klimafokuserede program, Danida Green Business Partnerships (DGBP), som fremmer den grønne transition og privatsektor drevet inklusiv økonomisk vækst gennem innovative partnerskaber, gennemførte den første ansøgningsrunde i 2022. Der var stor søgning om støtte og mange kvalificerede ansøgninger. 100 mio. kr. blev udmøntet til i alt 14 nye partnerskabsprojekter særligt inden for bæredygtigt landbrug og grøn teknologi. Der var i alt otte danske partnere, som modtog støtte. De enkelte projekter forventes igangsat i løbet af 2023. En ny ansøgningsrunde planlægges gennemført i 2023.

Eksportstrategier og –handlingsplaner

Med Handlingsplanen for Økonomisk Diplomati 2022-2023 er der fastsat en ny fælles retning for Danmarks samlede eksport-, innovations- og investeringsfremme. Handlingsplanen vil være styrende for implementeringen af internationale initiativer i en række sektorstrategier, SDG-handlingsplanen og eksport- og stimulipakkerne, som blev vedtaget af Folketinget i 2020-2021. Handlingsplanen indeholder mere end 100 handlinger, der alle skal levere på et eller flere elementer i *den tredobbelte bundlinje*. Det drejer sig bl.a. om vækst og beskæftigelse i Danmark, bidrag til global bæredygtig omstilling, og styrkede arbejdstagerrettigheder og –vilkår globalt. Det betyder, at langt de fleste af de indsatser, der igangsættes ude på markederne med støtte fra Udenrigsministeriets repræsentationer, sektorrådgivere og den brede økonomisk diplomatiske indsats, bidrager til en global bæredygtig omstilling med klimaet for øje. F.eks. er der fokus på at forbedre rammevilkårene for danske virksomheder og dansk eksport med grønne løsninger multilateralt såvel som bilateralt. Derudover er der iværksat en række konkrete projekter med dansk erhvervsliv, som har til formål at positionere danske løsninger ift. store havvindmølleprojekter, spildevandsindsatser eller grønnere tekstilproduktion til gavn for dansk eksport og klimaet.

Strategi for energiområdet

Som en del af Handlingsplanen for Økonomisk Diplomati har den tidligere regering planlagt en opdatering af Eksportstrategien for Energiområdet fra 2017, som videreføres under den nuværende regering. Arbejdet vil ske i tæt koordinat og partnerskab med brancheorganisationer og virksomheder og forventes igangsat til foråret 2023.

Handlingsplan for fødevareklyngens eksport

Handlingsplan for fødevareklyngens eksport blev lanceret den 9. september 2022 og udmønter fødevareklyngens bidrag til opfyldelse af den tredobbelte bundlinje og kapitlet om bæredygtige fødevarer og agritech fra handlingsplanen for økonomisk diplomati. Handlingsplanen er udarbejdet i tæt partnerskab med erhvervet og fokuserer på at styrke fødevareklyngens eksport og bidrag til den grønne omstilling globalt. Hovedtematikkerne er 1) Øget eksport af fødevarer med vægt på danske virksomheders evne til at producere sikkert, ressourceeffektivt og bæredygtigt, 2) Eksport af teknologier og løsninger, som bidrager til den grønne omstilling globalt og 3) Øget eksport af økologi, biosolutions og plantebaserede fødevarer med nye typer af fødevarer, som skal positioneres med henblik på at bidrage til den grønne omstilling. Implementeringen sker på tværs af myndigheder og i tæt partnerskab med erhvervet gennem bl.a. myndighedssamarbejde på markederne, handelspolitikken og målrettede eksportfremmeindsatser.

Styrket eksport til EU og USA

I 2022 har der været fokus på udmøntning af de to handlingsplaner for øget grøn eksport til EU og USA. Der er opnået en lang række resultater til fremme af danske grønne styrkepositioner og eksport, som spænder fra nye centrale strategiske samarbejdsaftaler med myndigheder og virksomheder, etablering af sektorspecifikke

strategiske alliancer og målrettede eksportfremmeaktiviteter, der samlet understøtter den grønne danske eksport. Statsministerens besøg i USA i september 2022 med deltagelse af mere end 50 danske virksomheder og erhvervsorganisationer havde især fokus på danske løsninger inden for energi, vand, biosolutions og fødevarer. Der blev bl.a. annonceret et nyt partnerskab med fokus på at udvikle et dansk-amerikansk Power-to-X-hub.

På tværs af EU-markederne er der efterspørgsel efter danske grønne løsninger. Især inden for land- og havvind er der allerede landet en række aftaler og der ses store muligheder for øget eksport på energiområdet, ligesom alliancer og aktiviteter inden for vand- og fødevarerområdet, understøtter den grønne eksport.

Styrket eksportindsats på vandområdet

I 2022 blev der bygget videre på udmøntningen af Danmarks eksportstrategi for vandteknologi fra 2021, hvor der i januar 2022 blev lanceret en strategisk vandalliance, Water Technology Advisory (WTA EU). WTA er en tværgeografisk alliance på tværs af samarbejder i Tyskland, Polen, Italien og Spanien. Der blev i 2021 ansat sektorfaglige eksperter på repræsentationerne i Hamburg, Warszawa, Rom og Madrid/Lissabon som samarbejder med Miljøstyrelsen, handelsrådgiverne på repræsentationerne, danske virksomheder og organisationer.

I USA er der ligeledes i 2022 indgået strategiske partnerskaber med Californien, Houston og Chicago. Partnerskaberne understøttes af den veletablerede strategiske vandalliance, Water Technology Advisory US (WTA US), som består af sektorfaglige eksperter på repræsentationerne i Houston, Washington D.C., Silicon Valley og Chicago. Der samarbejdes tæt med eksperter fra Miljøstyrelsen og danske virksomheder og organisationer. WTA US har i 2022 indgået et strategisk partnerskab med US Water Alliance om en klima- og energineutral amerikansk vandsektor. US Water Alliance er en organisation bestående af de største og mest ambitiøse forsyninger i USA og er en indflydelsesrig lobbyorganisation på føderalt niveau. Der blev ligeledes i 2022 indgået en aftale – eller en Memorandum of Understanding (MoU) – mellem Miljøministeriet og California State Water Board og Department of Water Resources and Environmental Protection Agency med konkrete samarbejdsinitiativer vedr. en effektiv vandsektor.

Med vandalliancen arbejdes der på den tidligere regerings målsætning om en fordobling af dansk eksport af vandteknologi og –løsninger i 2030 (jf. Eksportstrategi for vand). Arbejdet bidrager til en mere energi- og klimateffektiv vandsektor i samarbejdslandene. Den faglige sektorekspert på repræsentationerne sikrer den løbende tekniske dialog med de lokale forsyninger for at forstå de lokale behov, så danske løsninger bedre kan positioneres. Med vandalliancens tekniske og kommercielle viden er der allerede skabt konkrete eksportmuligheder for danske virksomheder – og der forventes flere i 2023.

De faglige sektoreksperter, bidrag til Miljøstyrelsen m.v. er finansieret via Eksportpakke II, hvor finansieringen løber frem til og med 2023.

4. Litteraturliste

CET (2022). China Energy Transformation Outlook.

<https://www.cet.energy/2022/11/12/china-energy-transformation-outlook-2023-special-report-for-cop27/>

Danmarks Statistik (2023). Klima.

<https://www.dst.dk/da/Statistik/temaer/klima>

EBRD (2022). Egypt's NWFE energy pillar gathers international support.

<https://www.ebrd.com/news/2022/egypts-nwfe-energy-pillar-gathers-international-support.html>

Europaudvalget, 2022. Rådsmøde (miljø) den 24. oktober 2022.

<https://www.eu.dk/samling/20221/raadsmoede/579036/bilag/2/2633566.pdf>

FN (2022). Global impact of war in Ukraine: Energy Crisis - BRIEF NO.3.

<https://unsdg.un.org/resources/global-impact-war-ukraine-energy-crisis-brief-no3>

IEA (2022). World Energy Outlook 2022.

<https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2022>

KEFM (2022a). Klima-, Energi-, og Forsyningsministeriet (2021). Klimaprogram 2021 + Klimaprogram 2022.

KEFM (2022b). The Esbjerg Declaration.

[https://en.kefm.dk/Media/637884571703277400/The%20Esbjerg%20Declaration%20\(002\).pdf](https://en.kefm.dk/Media/637884571703277400/The%20Esbjerg%20Declaration%20(002).pdf)

KEFM (2022c). THE DECLARATION OF ENERGY MINISTERS (Marienborg-erklæringen).

https://kefm.dk/Media/637975454923038956/Declaration%20of%20Energy%20Ministers_310822.pdf

KEFM (2022d). Non-paper by Belgium, Denmark, Luxembourg and the Netherlands on the transition to zero-emission heavy duty vehicles.

<https://kefm.dk/Media/638097983418642517/Joint%20Non-paper%20CO2%20standards%20for%20heavy%20duty%20vehicles.pdf>

OECD (2023). Plastic leakage and greenhouse gas emissions are increasing.

<https://www.oecd.org/environment/plastics/increased-plastic-leakage-and-greenhouse-gas-emissions.htm>

Regeringen (2020). En Grøn og Bæredygtig Verden.

<file:///C:/Users/b281050/Downloads/regeringens-langsigtede-strategi-for-global-klimainsats-en-groen-og-baeredygtig-verdena.pdf>

Udenrigsministeriet (2021). Fælles om Verden.

file:///C:/Users/b281050/Downloads/Udviklingsstrategi_faelles_om_verden_2021.pdf

UNEP (2022). Emissions Gap Report 2022: The Closing Window.

<https://www.unep.org/resources/emissions-gap-report-2022>

UNFCCC (2022). NDC Synthesis Report.

<https://unfccc.int/documents/619180>

5. Bilag

Bilag 1: Oversigt over erklæringer og initiativer som Danmark har tilsluttet sig eller taget initiativ til ifbm. COP27

Nedenfor fremgår en oversigt over erklæringer, initiativer og større udmeldinger, som Danmark har tilsluttet sig eller taget initiativ til forud for eller under COP27.

Danmark er derudover blevet inviteret til at tilslutte sig en række andre initiativer og erklæringer op til eller under COP27, som det ikke har været muligt at tage stilling til dansk tilslutning til, i lyset af folketingsvalg. Disse fremgår ikke af nedenstående oversigt.

Erklæring	Afsender	Indhold	Ansvarlig myndighed
Global Offshore Wind Alliance (GOWA)	Danmark, GWEC, IRENA	Fremme havvind	KEFM
Fællesbrev vedr. Aktiv mobilitet på COP27	Danmark, Luxembourg, Sverige, Nederlandene, Belgien og Irland samt 23 interesseorganisationer fra hele verden	Opfordring til det egyptiske formandskab om at inkludere aktiv mobilitet i det officielle program til COP27	TRM
Zero-Emission Shipping Mission, lancering af program/projekter under titlen Blueprint for Future Ports	Zero-Emission Shipping Mission (v. co-leads DK, US, NO, Global Maritime Forum, Mærsk Mc-Kinney Møller Centre for Zero Carbon Shipping)	Etablere en platform for accelereret innovation i nulemissions brændstofinfrastruktur til skibsfarten, som den dansk co-ledede Zero Emission Shipping Mission har lanceret i september 2022. På COP27 lanceres et underprojekt 'green corridors hub'. I missionen indgår også en række andre lande, og derfor fortsætter det igangværende arbejde også under valget.	EM/SFS
Annoncering af nye støtter (siden COP26) til Declaration on Zero Emission Shipping by 2050. [Muligvis i regi af	DK, US, Marshall Islands	Opfordring fra landene til ambitiøs GHG-strategi i IMO i 2023. Aktivt outreach fra dansk side blev sat i bero grundet valg.	EM/UM/SFS

Green Shipping Challenge jf. nedenfor.]			
Green Shipping Challenge [Inkluderer en række eksisterende initiativer, herunder Shipping Mission og 2050-erklæringen jf. ovf.]	US, NO	Commitments fra lande til nye initiativer mhp. grøn omstilling af skibsfarten. Fra dansk side er der kun meldt allerede planlagte initiativer på grønne korridorer ind.	EM/SFS
FACT Dialogue Joint Statement	UK	Afskovning og handel med landbrugsvarer. Der er tale om genbekræftelse af engagement inden for eksisterende ramme.	FVM
Ministerial Statement on the Importance of Fossil Fuel Subsidy Reform	Fossil Fuel Subsidy Reform (F-FFSR)	Opfordring til at udfase ineffektive subsidier til fossile brændsler på linje med Glasgow Climate Pact. Danmark er medlem af F-FFSR, men i erklæringen er der taget forbehold for, at den danske position afventer regeringsnedsættelsen efter valg.	KEFM
Team Europe Initiative on Climate Change Adaptation and Resilience launch	EU, DE, FR & DK	Fælles initiativ om styrket fælles EU-indsats inden for klimatilpasning og modstandsdygtighed i Afrika	UM
High Ambition Coalition-statement	High Ambition Coalition (inkl. DK)	Danmark har arbejdet aktivt i High Ambition Coalition for øgede globale klimaambitioner under COP27. Her blev lavet en erklæring for at holde fast i 1.5 graders-målet og at oprette en Loss and Damage fond.	KEFM, UM, FM, TRM, EM (Søfartsstyrelsen), DMI

Bilag 2: Oversigt over opfølgning på erklæringer og initiativer, som Danmark tiltrådte ifbm. COP26

Nedenfor fremgår en oversigt over erklæringer, initiativer og større udmeldinger, som Danmark har tilsluttet sig eller taget initiativ til i forbindelse med COP26. Oversigten indeholder overblik over initiativland, indhold og ansvarlig myndighed. Herudover fremgår status på dansk opfølgning på initiativet/erklæringen siden COP26.

Erklæring	Afsender	Indhold	Ansvarlig myndighed	Status på dansk opfølgning på initiativet
Beyond Oil and Gas Alliance (BOGA)	Danmark og Costa Rica	Udfasning af olie-og gasproduktion.	KEFM	Danmark er co-chair for BOGA, og den danske forpligtigelse er implementeret gennem Nordsøaftalen.
Supporting the Conditions for a Just Transition Internationally (Green growth, decent work, and economic prosperity in the transition to net zero)	Storbritannien	Just transition-erklæring: Støtte til berørte samfund og regioner; dialog og stakeholder involvering; økonomisk planlægning; jobskabelse og efteruddannelse af arbejdsstyrken;følgeerhverv.	KEFM	Princippet om retfærdig transition er et af de grundlæggende principper i Danmarks klimadiplomatiske indsatser og energiteknisk assistance. Retfærdig omstilling og energiomstillingens jobskabelsespotentialer er f.eks. hovedprioriteter i udmøntningen af den danske bevilling til IRENA. Derudover er retfærdig transition også et kerneprioritet i JETP, hvor Danmark spiller en aktiv rolle.
Global Coal to Clean Power Transition Statement	Storbritannien	Kul-erklæring: Opskalering af grøn energi, udfasning af kul, stop for ny kul og just transition	KEFM	Danmark giver ikke tilladelser til ny kulkraft. Med Danmark kan mere II har vi leveret en massiv opskallering af grøn energi.
No New Coal Compact	PPCA/UK Danmark er co-lead med andre lande.	Stop for nye tilladelser til ny kulkraft.	KEFM	Danmark giver ikke tilladelser til ny kulkraft. Danmark er i dialog med PPCA-sekretariatet ift. dialog

				med andre lande om deltagelse.
Glasgow Leaders Declaration on Forests and Land Use	Storbritannien	Lægger vægt på skoves og landsektorens betydning for kampen mod klimaforandringerne, herunder sigtet på 1,5 graders-målsætningen	MIM, FVM, UM	DK har sat fokus på dette commitment under bl.a. FACT, UNEA 5.2, World Food Summit og Amsterdam Partnerskabs formandskab. Understøttes også af implementering af dansk handlingsplan mod afskovning.
Global Forest Finance Pledge	Storbritannien	Initiativ til at øge klimafinansieringen til skovinitiativer i 2021-2025.	UM	I forbindelse med COP26 tilsluttede Danmark sig Global Forest Finance Pledge (GFFP), der har en samlet ambition om at mobilisere 12 mia. USD til skov-relaterede programmer og projekter inden 2025. Forud for COP27 er blev den første statusrapport for GFFP udarbejdet. Den viser, at de 12 deltagende lande (Tyskland, Nederlandene, Norge, Storbritannien, USA, EU, Frankrig, Japan, Belgien, Sydkorea, Canada og Danmark), i løbet af 2021 samlet har leveret 21% af målsætningen, og dermed er 'on track' til at nå de 12 mia. USD i 2025.
Forests, Agriculture and Commodity Trade – A Roadmap for Action	Storbritannien	Erklæring om fortsat globalt samarbejde og dialog om fremme af bæredygtig udvikling og handel med landbrugsvarer samtidig med beskyttelse af skove og andre kritiske økosystemer.	MIM, FVM	Løbende dialog og deltagelse i FACT dialogen, herunder i udvalgte arbejdsgrupper.

Zero-Emission Shipping by 2050	Danmark	Erklæring på vegne af koalition af lande om støtte til IMO mål om klimaneutral søfart i 2050.	EM/SFS	<p>DK har siden COP26, hvor 12 lande støttede erklæringen, faciliteret en outreach-runde i samarbejde med US og Marshall Islands op til Our Ocean konferencen i Palau i april 2022. Dette resulterede i, at 31 lande nu støtter erklæringen.</p> <p>Forud for COP27 samarbejdede DK igen med US og Marshall Islands om en sidste outreach-runde for at øge støtten yderligere forud for revidering af IMO's klimastrategi i juli 2023.</p> <p>Erklæringen om klimaneutral skibsfart er desuden en del af det amerikansk/norske initiativ Green Shipping Challenge, som blev lanceret på COP27 på højniveaudelen.</p>
Clydebank Declaration	Storbritannien	Erklæring om "green corridors", som skal facilitere partnerskaber om etablering af grønne skibsruter og herigennem understøtte udbud og efterspørgsel efter grønne søtransportløsninger. Derudover bliver det en workstream under den dansk-ledede Zero-Emission Shipping Mission.	EM/SFS	<p>DK har igangsat udarbejdelse af en national handlingsplan med mål om, at DK bliver koblet på internationale grønne korridorer i 2024/2025. DK's handlingsplan forventes at blive en del af DK's bidrag til Green Shipping Challenge.</p> <p>DK samarbejder desuden om etablering af grønne færge- og skibsruter mellem de nordiske lande samt udarbejdelse af et roadmap for introduktionen af grønne brændstoffer til skibsfarten og et pilotprojekt, som skal kortlægge hvilke havne,</p>

				fremdriftssystemer og energikilder, der egner sig bedst til nul-emissions færgefart i en nordisk kontekst.
World Leader Summit Statement on the Breakthrough Agenda	Storbritannien	Erklæring om globalt samarbejde på udvikling af grønne teknologier, inkl. 5 erklæringer målrettet stål, hydrogen, energi, vejtransport og landbrug.	KEFM, UM, EM, TRM, FVM	På transportområdet opfordres der til, at nulemissionskøretøjer er "The new normal", og at de er tilgængelige, at man har råd til dem, og at de er bæredygtige i alle regioner i 2030. Danmark har på Stockholm+50 i juni 2022 tilsluttet sig ny Breakthrough på landbrug. Der tages stilling til, hvilke Priority International Actions under hver Breakthrough, Danmark kan tilslutte sig, efter regeringsdannelse.
Global Methane Pledge	EU og USA	Erklæring om at arbejde for at nedsætte de globale metanudledninger m. 30 % i 2030 sammenlignet med 2020. DK er med i underinitiativet "Global Methane Pledge Energy Pathway", som omhandler metanudledning fra olie- og gasproduktion.	KEFM, FVM MIM	Den 1. juli 2023 træder et forbud mod afbrænding af uønsket naturgas i kraft - også kendt som "rutineflaring" - som medfører store CO2- og metanudledninger. Fra 1. januar 2023 trådte nye regler i kraft om lækage med metan fra biogasanlæg.
Statement on International Public Support for the Clean Energy Transition	Storbritannien	Erklæring om international støtte til at fremme grøn energitransition. Vigtigste omdrejningspunkt i erklæringen er et	KEFM, UM, EM	Den tidligere regering besluttede i november 2021, at man fra starten af 2022 stopper ny offentlig dansk finansiering og eksportfremmeydelser til fossile brændsler i udlandet,

		<p>tilsagn om at stoppe offentlig støtte til fossile brændsler i energisektoren i udlandet inden udgangen af 2022 bortset fra i særlige tilfælde.</p>		<p>bortset fra i særlige tilfælde frem til 2025.</p> <p>De ansvarlige ministerier har implementeret stoppet i løbet af 2022. Der ydes ikke tilsagn om offentlig støtte til fossile brændsler i energisektoren i udlandet og endelige retningslinjer er udarbejdet i løbet af Q4 2022.</p>
Agricultural Innovation Mission for Climate	USA og de Forenede Arabiske Emirater	<p>Erklæring om at deltage og støtte initiativet. Herudover en frivillig intention om at øge investeringer i, og koordination af, forskning, udvikling og innovation inden for landbrugsområdet og klimasmarte fødevarer systemer i perioden 2021-2025.</p>	FVM	<p>Danmark har fremsendt intention om at forøge investeringer i innovation i landbruget med 1,7 mia. DKK for perioden 2021-25.</p>
High Ambition Coalition-statement	High Ambition Coalition (inkl. DK)	<p>Erklæring om behov for øgede klimaambitioner generelt og specifikt inden for en række områder. HAC erklæringerne bruges ofte som et redskab for ambitiøse lande til at præsentere politiske målsætninger som kan indgå i endelige COP-beslutningstekster.</p>	KEFM, UM, FM, TRM, EM (Søfartsstyrelsen), DMI	<p>Danmark har siden COP26 fortsat arbejdet for øgede globale klimaambitioner, ikke mindst via EU og i forbindelse med COP27. Danmark arbejder nationalt og i EU på at levere på målsætningerne inden for hhv. reduktionsindsats, tilpasning og finansiering.</p>
Green Grids Initiative-One Sun One World One Grid declaration	Storbritannien	<p>Erklæring med vision om øget kobling af elnetterne mellem lande og regioner i verden for at kunne</p>	KEFM, UM	<p>Danmark støtter International Solar Alliance, som er en aktiv partner i initiativet. Herudover understøtter Danmark bl.a. målene i</p>

		sikre større udnyttelse af vedvarende energi		erklæringen gennem arbejdet med etableringen af energiøer i Nord- og Østersøen og samarbejdet med andre lande i Nordeuropa om øget kobling af elnetterne på tværs af landene.
LeadIT Summit Statement	Sverige og Indien på vegne af medlemmerne af LeadIT samarbejde om industritransition	Erklæring om industritransition med fokus på handlingsplaner på landeniveau, der inddrager alle offentlige og privatsektoraktører; et marked for grøn hydrogen m.h.p. net-zero i 2050, finansiering og infrastruktur.	UM, KEFM, EM	DK har traditionelt tilsluttet sig erklæringerne fra LeadIT og senest i forbindelse med COP27. I lyset af igangværende regeringsdannelse kunne DK ikke tilslutte sig 2022-erklæringen, hvilket blev noteret i en fodnote.
Glasgow Women's Leadership Statement	Skotlands selvstyre ved First Minister Nicola Sturgeon	Erklæringen anerkender de køns-differentierede konsekvenser af klimaforandringerne, samt det vigtige arbejder der indtil nu er udført. Den fremhæver behovet for at styrke indsatsen for at støtte kvinder til at føre an i håndteringen af klimaforandringer på lokalt, nationalt og internationalt plan.	UM	Danmark støtter fremme af kvinder og pigers rettigheder og kapacitetsudvikling både gennem bilaterale og multilaterale klima- og miljøindsatser. Danmark har i 2022 øget fokus på kvinder og piger i de globale klimaforhandlinger.
International Aviation Climate Ambition Coalition	Storbritannien	Erklæring om en klimaambitiøs tilgang til reguleringen af luftfartens CO ₂ -udledninger i regi af FN's internationale	TRM	ICAO's generalforsamling vedtog i oktober 2022 et langsigtet klimamål om klimaneutralitet for den internationale luftfart inden 2050.

		luftfartsorganisation (ICAO).		
COP26 declaration on accelerating the transition to 100% zero emission cars and vans	Storbritannien	Erklæring om udfasning af nye fossile biler og varevogne i 2035 for førende markeder og i 2040 for øvrige lande.	TRM, KEFM	<p>DK underskrev i forbindelse med COP26 i 2021 en erklæring om udfasning af nye fossile biler og varevogne i 2035 for førende markeder og i 2040 for øvrige lande.</p> <p>DK har desuden arbejdet aktivt for en ambitiøs aftale om styrkede CO2-reduktionskrav til nye lette køretøjer i EU. Aftalen, som er indgået i oktober 2022 men afventer endelig godkendelse vil føre til en de facto udfasning af nye benzin- og dieslbiler i EU fra 2035. DK arbejder for en tidligere udfasningsdato i 2030. I den reviderede forordning fremgår, at Kommissionen skal afsøge mulige tiltag for, at medlemslande kan udfase nye fossile biler tidligere end 2035.</p> <p>Derudover arbejder DK aktivt for en ambitiøs aftale om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer i EU (AFIR).</p>
Memorandum of Understanding on Zero-Emission Medium- and Heavy-Duty Vehicles	Nederlandene	Erklæring om udfasning af nye fossile tunge og mellem tunge køretøjer fra 2040.	TRM, KEFM	<p>DK har siden COP26 i 2021 været en del af en global alliance, der støtter målet om udfasning af nye fossile tunge køretøjer fra 2040.</p> <p>Dertil arbejder regeringen for en aftale i EU om skærpede CO2-reduktionskrav til nye tunge køretøjers udledning, som kan bidrage til et større</p>

				udbud af nye tunge nulemissionskøretøjer.
Principles on locally led adaptation action	International Institute for Environment and Development og Global Center on Adaptation	8 principper understreger vigtigheden af forudsigelig og fleksibel tilpasningsfinansiering, der tager højde for lokale samfunds behov.	UM	DK har siden tilslutning af principperne deltaget i møder i Locally Led Adaptation Community of Practice, der finder sted hver anden måned. Derudover har DK gennemført ny bevilling til FNs Kapitaludviklingsfond mekanisme Local Climate Adaptive Living Facility (LoCAL) som støtter lokale myndigheder i at få bedre adgang til klimafinansiering og mekanismen følger principperne for lokal-baseret klimatilpasning.
Risk-informed Early Action Partnership (REAP)	International Federation of Red Cross	Partnerskab for at fremme indsatser der forebygger klimaskabte humanitære katastrofer. Platform, hvor ulande kan få adgang til ekspertise og erfaringsudveksling. REAP danner ramme for internationale indsatser af relevans for arbejdet med tab og skader.	UM	DK har siden tilslutning til REAP på et side event under COP26 deltaget aktivt i initiativets månedlige partnerskabsmøder.